

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

28'inci BİRLEŞİM
6 Ocak 1987, Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. GELEN EVRAK	3246-3247
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
1. Yurt dışına giden İskân Bakanı Sayın Onay Fadıl Demirciler'e Maliye ve Gümrükler Bakanı Sayın Mehmet Bayram'ın vekalet etmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi.	3249
2. Yurt dışına giden Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'a İçişleri, Köy İşleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Taşkent Atasayan'ın vekalet etmesiyle ilgili Cumhurbaşkanlığı tezkeresi.	3250
3. Cumhurbaşkanlığınca yeniden görüşülmek üzere geri verilen Bakanlıkların Kuruluş İlkeleri (Değişiklik) Yasasının iki komitenin anlaşması sonucu, Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesi Başkanlığına iletildiğine ilişkin Başkanlık tezkeresi	3250

4. Ulusal Birlik Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Hüseyin Curcioğlunun "trafik sorununa ilişkin gündem dışı konuşması. 3256-3261
5. Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Dr. Altan Yavuz'un "Thalasemia konusundaki gelişmeler ve halen uygulanan tedavi yöntemlerine ilişkin gündem dışı konuşması. 3262-3267
6. Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Dr. Yüksel Tüccaroğlu'nun "genel sağlık sorunları"na ilişkin gündem dışı konuşması. 3269-3273

III. GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Mehmet Altınay ile Sayın Çetin Veziroğlu'nun ortaklaşa verdikleri "Bağcılık ve tütün üretimi ve bu üretim alanlarının geleceği"ne ilişkin genel görüşme önergesinin öngörüşmesi. 3275-3294

IV. SORULAR VE YANITLAR

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın Narenciye Kesim İşlerinde Çalışan Kaçak İşçilerle İlişkin yazılı sorusu ve yanıtı. (Y.S. No:58/2/86) 3295-3299
2. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ferdi Sabit Soyer'in "Harup Urünü Taban Fiyat Odenekleri"ne ilişkin sözlü sorusu ve yanıtı. (S.S.No:36/2/86) 3301-3302
3. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ferdi Sabit Soyer'in "Başbakanın Tarım Kredisi konusundaki sıkıntıları, bazı üreticilerin başvurularına sadık kalmamalarından kaynaklandığına ilişkin demeci" konusunda sözlü sorusu ve yanıtı. (S.S.No:39/2/86) 3303-3304
4. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın "Özhan Köyündeki ekime uygun arazi ve bu arazinin icarı"na ilişkin sözlü sorusu ve yanıtı. (S.S.No:43/2/86) 3306-3309

5. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ergin Abdullah'ın "Kanserojen nitelikli hammaddenin deterjan sanayiinde kullanımı ve yasak ilaçların kullanımının denetimi"ne ilişkin sözlü sorusu ve yanıtı. (S.S.No:44/2/86) 3309-3319
6. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Mehmet Civa'nın "Çamlıköy'deki Goşşına suyu"na ilişkin sözlü sorusu. (S.S.No:42/2/86) 3319
7. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin "Kumarhaneler ve İşlerme İzinleri"ne ilişkin sözlü sorusu. (S.S.No:46/2/87) 3321

I GELEN EVRAK

TASARILAR:

1. Kamu Sağlığı (Köyler) (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 129/2/87) (Başkanlığa geliş tarihi: 2.1.1987) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesine: 2.1.1987) (Halkın bilgisine sunulacaktır).
2. 1985 Malî Yılı BRT Kurumu Kesin Hesap Yasa Tasarısı (Y.T.No: 130/2/87) (Başkanlığa geliş tarihi: 2.1.1987) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesine: 2.1.1987)

SORU VE YANITLAR

3. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın, "Narenciye Kesim İşlerinde Çalışan Kaçak İşçiler" ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:58/2/86), Başbakanlığın vermiş olduğu yanıt (Başkanlığa geliş tarihi: 2.1.1987) (Soru Sahibine: 2.1.1987)
4. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ergin Abdullah'ın, "Kanserojen Nitelikli hammaddenin Deterjan Sanayiinde Kullanımı ve Yasak İlaçların Kullanımının Denetimi" ile ilgili Sözlü Sorusuna (S.S.No: 44/2/86), Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığının vermiş olduğu Yanıt (Başkanlığa Geliş Tarihi: 2.1.1987)

TEZKERELER:

5. 26 Aralık 1986 tarihinde yurt dışına giden İskân Bakanı Sayın Onay F.Demirciler'e, Maliye ve Gümrükler Bakanı Sayın Mehmet Bayram'ın vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (773/2.1.87) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 2.1.1987)
6. 2 Ocak 1987 tarihinde yurt dışına giden Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'a, İçişleri, Köy İşleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Taşkent Atasayan'ın vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (783/5.1.1987) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.1.1987).

GENEL GÖRÜŞMELER:

7. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Mehmet Altınay'ın, "Devlet Üretim Çiftliklerinden tohumluk arpa alan üreticilerin tohumların çimlenmemesi nedeniyle uğradıkları zararlar, karşılaştıkları sorunlar ve bu Sorunun boyutları, nedenleri ve alınması gerekli önlemler" hakkında Genel Görüşme Açılması Önergesi (G.G.No: 14/2/87) (Başkanlığa geliş tarihi: 6 Ocak 1987) (Başbakanlığa: 6 Ocak 1987)
8. Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubunun "Kuru Ziraatta tohum sorunu" ile ilgili Meclis Araştırması Açılması Önergesi (M.A.No: 6/2/87) (Başkanlığa geliş tarihi: 6 Ocak 1987) (Başbakanlığa: 6 Ocak 1987).

-3248 -

- BİRİNCİ OTURUM -

Açılma Saati: 10.36

BAŞKAN - Hakkı Atun

KATİP - Dr. Erbay Kanatlı

KATİP - Feridun Onsav

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin 1'inci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın 28'inci Birleşimini açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KATİP - Nisap vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri; gündem gereği görüşmelere geçiyoruz.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

Gündemimizin 1. maddesi Başkanlığın Genel Kurul'a sunuşlarıdır. Birinci sunuş; 26 Aralık 86 tarihinde yurtdışına giden İskân Bakanı Sayın Onay Fadıl Demirciler'e Maliye ve Gümrükler Bakanı Sayın Mehmet Bayram'ın vekalet etmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresidir. Okuyunuz lütfen.

.../3249

KATİP -

25 Aralık 1986

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Başbakanlığı,
Lefkoşa.

İlgi: 24/12/1986 tarih ve BB/141/76/2 sayılı yazınız.

26 Aralık 1986 tarihinde yurtdışına gidecek olan İskân Bakanı Sayın Onay Fadıl Demirciler'e Maliye ve Gümrükler Bakanı Sayın Mehmet Bayram'ın vekalet etmesi uygundur.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Rauf Raif Denktaş
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN - 2. 2 Ocak 1987 tarihinde yurtdışına giden Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'a İçişleri, Köyişleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Taşkent Atasayan'ın vekalet etmesiyle ilgili Cumhurbaşkanlığı tezkeresidir.

.../3250

KATİP -

2 Ocak 1987

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlığı
Lefkoşa.

İlgi: 31/12/1986 gün ve BB 141/76/1 sayılı
yazınız.

2 Ocak 1987 tarihinde görevli olarak Yurt dışına gidecek olan Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'a İçişleri, Köy İşleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Taşkent Atasayan'ın vekalet etmesi uygundur. Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Rauf R. DENKTAŞ
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN - Üçüncüsü, Cumhurbaşkanınca yeniden görüşülmek üzere geri verilen Bakanlıkların Kuruluş İlkeleri (Değişiklik) Yasasının iki komitenin uzlaşması sonucu, Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesi Başkanlığına iletildiğine ilişkin Başkanlık Tezkeresi. Okuyunuz lütfen.

KATİP -

5 Ocak 1987
Y.T.NO:41/1/86

Cumhuriyet Meclisi Genel Kuruluna,

Cumhurbaşkanlığınca yeniden görüşülmek üzere geri verilen ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin gündeminde bulunan Bakanlıkların Kuruluş İlkeleri (Değişiklik) Yasasının Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesinin uzmanlık alanı içinde gören ve ilgi Tasarının sözkonusu Komiteye iletilmesini Başkanlığımızdan bir yazıyla isteyen İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının istem yazısı Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesi Başkanlığına iletilmiş ve istem bu Komitece benimsenmiştir. İki Komitenin aynı

görüŖte olması nedeniyle, adı geçen Yasanın İçtüzüğü'nün 42'nci maddesinin (4)'üncü fıkrası gereğince Tasarıyla birlikte görüŖmek üzere Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesine iletildiğini saygıyla bilgilerinize sunarım.

Hakkı Atun
Cumhuriyet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; gündemimizin I'inci maddesi tamamlanmıştır. II'nci ve III'üncü kısımlarda görüŖülecek konu bulunmadığından ve sorular kısmı da gündemimizin son kısmında ele alınacağından Ŗimdi gündemimizin V'inci kısmına geçiyoruz.

Sayın milletvekilleri; bu kısımda ...

KATİP - Gündem dıŖı konuşmalar var Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; özür dilerim. SunuŖlardan sonra gündem dıŖı konuşmalar var. Değil mi?

KATİP - Evet efendim.

BAŞKAN - Onu atladım. Gündem dıŖı konuşmalarda on bir konuşma istemi bulunmaktadır önümüzde. Bu konuda yine Genel Kurulun üçten fazla konuşma istemine onay verme konusunda kararı gerekecektir. Yasa Tasarısı, görüŖülecek Yasa Tasarısı bulunmamaktadır. Onu peşinen bilgilerinize getireyim. Bu konuda karar vermenize yardımcı olur düşüncesiyle arz ediyorum. Birinci konuşmacı Hüseyin Curcioğlu, ikinci konuşmacı Sayın Enver Emin, üçüncü konuşmacı Sayın Altan Yavuz.

Sayın milletvekilleri; birinci konuşmacı arkadaşı çağırıyorum. Sayın ...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan, usul hakkında bir beyanda bulunmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İtüzüğümüz uyarınca bildiğiniz gibi gündem dıŖı konuşmalar güncel ve ivedi konularla ilgili olmalıdır. Bu konunun tavsamaması için hepimizin, Meclis olarak, partiler, parti grupları olarak ve Başkanlık olarak bir titizlik göstermemiz gerekiyor. Gündem dıŖı konuşma isteminde bulunan sayın milletvekillerinin isimleri ve konuşma isteminde buldukları konuları gösterir bir çizelge Meclis Başkanlığı tarafından dün siyasal parti merkezlerine ulaştırılmıştır.

baktığımız zaman bir çok gündem dışı konuşma isteminin güncel ve ivedi konulara ilişkin olmadığını üzülerek görürüz.

Bu konuya muhakkak surette Danışma Kurulunda ve Başkanlık Divanında bir çare, bir yol bulmamız gerekiyor. Orneğin; 12. sırada yer almamla birlikte benim yaptığım gündem dışı konuşma istemi yüzlerce, hatta binlerce üreticimizi yüzlerce binlerce dönüm toprağı ekmiş insanımızı yakından ilgilendiren bozuk tohum sorunudur. Bu sorun yalnız güncel değil, aynı zamanda ele alınmasını gerekli kılan ivedi bir konudur. Şimdi biz on ikinci sıraya gelir mi gelmez mi konuşma sırası...

BAŞKAN - Onbirinci Sayın...

NACİ T. USAR (Devamla) - On birinci sıraya gelir mi gelmez mi konuşma sırası onu bilemem ama bu konuda gereken titizliğin gösterilmemesinden ötürü belki de böylesi önemli bir konuyu ve bununla ilgili olarak yaptığımız hazırlığı ve incelemeyi Meclis kürsüsünden dile getiremeyeceğiz. Hükümete gerekli eleştiri ve uyarıları yönelte-
meyeceğiz.

Değerli arkadaşlar; gerçi biz CTP Meclis grubu olarak bu konuyla ilgili bir Meclis araştırması açılmasını ve Hükümetin konuya ivedilikle eğilmesini sağlayacak bir Meclis faaliyeti gösterilmesini istemiş bulunuyoruz ama bu gündem dışı konuşmayla biz araştırma önergesi gereken **prose-**
dürden geçinceye kadar hükümetin bu önemli konuda neler düşündüğünü, ne gibi çareler yaptığını dinlemek ve bunu davet edici bir gündem dışı konuşma yapmak istiyorduk. Bilmiyorum artık hangi aşamada bu konuya Meclis Başkanlığı

bir çözüm arayacaktır ama Meclis Başkanlığımızın da bu gündem dışı konuşmalardaki yığılmalardan ötürü bir çare arayışı içinde olduğunu en azından partilerin bir ortak zeminde buluşmalarını istediğini biliyorum. Bu konulara dikkat çekmek istedim ve usul hakkında bunun için söz aldım. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Talât. Meclis Başkanlığı bu konuda gerçekten rahat değildir ve bir arayış içindedir. Çünkü gündem dışı güncel konuların dile getirilememesinden dolayı Meclis çalışmalarının arzu edilmeyen bazı yeni teammüller içine girmekte olduğunu da gözlemlemekteyiz. Dolayısıyla Danışma Kurulunda bu konuyu belki bugün en erken zamanda ele alacağım. Ve bunu ele almadan evvel bugün yasa tasarısı olmadığına göre gündemde şahsen bütün arkadaşların muayyen bir süre konuşmak suretiyle mümkünse bu gündem dışı konuşma programını tamamlamakta yarar görüyorum. Eğer Genel Kurul da onay verir ise. Bu aşamada söylemek istediğim bunlardır. Esasında Başkanlığın güncel konularda takdir hakkı vardır ve Başkanlık Divanında konuyu ele alırken bu konu üzerinde Başkan olarak durmak düşüncesinde olduğumu da peşinen Genel Kurul'a arz etmek isterim. Bu konuda Genel Kurul'a yine bilgi sunacağım. Buyurun Sayın Eşber Serakıncı.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; geçmişte gündem dışı konuşmalarla ilgili Meclis Başkanlığının çağrısı üzerine Danışma Kurulunda bu konu gündeme getirilmiş ve bir sistem konusunda bir görüşme birliğine varılmıştı. Ancak bugün Sayın Talât arkadaştan gündem dışı konuşmalarla ilgili özellikle ivedi güncellik arzeden konuların sırada bekleyen başka arkadaşlar da olması nedeniyle güncelliği yitirebileceği noktası üzerinde durmuş olması

ve Meclis Başkanlığının da konuyu Danışma Kurulunda tekrardan gündeme getirilmesinin istenmiş olması, partimiz açısından da uygun görülmektedir. Bunu belirtmek istiyorum. Ancak, Danışma Kurulunda da vaazédilen prensiplerin tamamen gözardı edilmeden bu gibi konulara bir çözüm arayışı içerisinde olabilmemiz uygun karşılanmaktadır. Bunu belirtmek istedim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben de teşekkür ederim Sayın Serakıncı. Bu durumda üçten fazla konuşmacıya söz verilip verilmemesini oylarınıza sunacağım. Kabul edenler?... Üçten fazla konuşmayı kabul edenler?1..

NACİ T. USAR (Gazi Magusa)(Yerinden)- Herhalde siz de Sayın Başkan.

KATİP - 19.

BAŞKAN - Evet. Etmeyenler?...

KATİP - 17, 17. Kaldıranlar 17.

BAŞKAN - 20'ye 17 reddedilmiştir.

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Kaldırmadılar efendim.

NACİ T. USAR (Devamla)- 17.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- 20.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Kabul edilmiştir.

KATİP - Kaldırmadılar efendim. 17 kişi.

BAŞKAN - Çekimser?...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Ben 20 saydım.

NACI T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sen oturanları sayarsın. El kaldıranları değil.

BAŞKAN - Bizim tesbitimize göre 19 kabul 20 ret vardır sayın milletvekilleri. Onun için reddedilmiştir.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan, söz istiyorum bu konuyla ilgili.

BAŞKAN - Buyurun, usul hakkında?

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Usul hakkında, evet.

BAŞKAN - Buyurun.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; özellikle bu oylama sonucunda partimin niye ret oyu kullandığını açıklamak durumundayım. Çünkü, Meclis Başkanlığından da böyle bir öneri gelmiş olmasına rağmen ve Meclis Başkanlığı da öneri doğrultusunda, lehinde oy kullanmış olmasına rağmen, Ulusal Birlik Partisi olarak ret kullanmamızın gereği, gerekçesi, Danışma Kurulunda varılan prensibin henüz Danışma Kurulunda yeniden gözden geçirilmemiş olmasından kaynaklanmaktadır. Bunu Yüce Meclise açıklamak istiyacını duydum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Peki Sayın Serakıncı.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Bu usul değildir. Bu açıklamadır.

AKTAN SADIK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Başka işiniz yok. Yasa da yok. Ne acele edersiniz.

BAŞKAN - Peki efendim, ileride daha sağlıklı duruma inşallah getireceğiz. Birinci konuşmacı Sayın Hüseyin Curcioğlu. Trafik sorunuyla ilgili konuşma istemi vardır. Okuyunuz lütfen.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- İşçi sorunlarını hallettiniz Sayın Curcioğlu, şimdi trafik kaldı.

KATİP -

7 Kasım 1986

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

Trafik sorunuyla ilgili olarak gündem dışı konuşma
istiyorum. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Hüseyin Curcioğlu
Ulusal Birlik Partisi
Gazi Mağusa Millîyetvekili
FADİL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Trafik sorunu ...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Curcioğlu.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Trafik sorunu üstünde Polis Genel Müdürlüğü sırasında duruldu efendim.

BAŞKAN - O da günceldir efendim.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden)- Sırf muhalefet konuşmasın diye bu konuları seçiyorlar. Hep engellemedir bunlar. Muhalefeti engellemedir.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Gazi Mağusa)- Sayın Özgür, biz görüşmemizi bir ay önce içeriye sunduk. Gün ancak bugün geldi. Bugün de burdan konuşmamızı yapacağız. Biz sizleri....

FADİL ÇAĞDA (Devamla)- İktüzüğe aykırıdır. Güncel konuları gündeme getirmeniz lazımdır.

.../3257

HUSEYİN CURCIOĞLU (Devamla)- Güncel konudur. Trafik sorunu bugün ülkemizde güncel sorun değildir dersiniz, şaşar kalırım ben sizlere.

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Biz de size şaşar kalırız.

HUSEYİN CURCIOĞLU (Devamla)- Asıl güncel sorundur.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)- Artık söz verildikten sonra karışmasınlar da konuşsunlar.

BAŞKAN - Evet efendim. Verilen karara saygı duymak zorundayız. Doğrudur.

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Karışırız.

HUSEYİN CURCIOĞLU (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Konferansa çeviriniz.

HUSEYİN CURCIOĞLU (Devamla)- Son zamanlarda trafik kazalarında artış görüldüğünü polis raporları ...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri lütfen.

HUSEYİN CURCIOĞLU (Devamla)- Ve günlük gazetelerden okumaktayız.

Araç sayısının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde hızla arttığını ve trafik kazalarının büyük boyutlara ulaştığına tanık olmaktayız. Gün geçmiyor ki; yollarımızda trafik kazası olmasın. Her gün kaza olmakta ve can kaybına sebep olmaktadır. Özellikle Magosa-Lefkoşa ana yolunu kullandığım için her gün bu yol üzerinde trafik kazası görmekteyim. Liman girişi ve çıkış kapısı olan bu yol bugün trafiğe cevap verebilecek bir yol olmaktan çıkmıştır.

Trafik kazalarına neden olan başlıca etkenler özetle şöyledir:

Sürücüler ile yayaların büyük bir çoğunluğunun trafik kurallarına uymamaları veya gereken önemi vermemeleri;

Araç ithalinde yaş sınırı aranmaması, özellikle kamu araçlarında bu durumun gözönünde bulundurulmaması;

Sol direksiyon motorlu araçların sayılarının her geçen yıl artması;

Özel arabaların yanı sıra tır kamyonlarının ve diğer ağır taşıt araçlarının ticaret, tarım ve sanayi alanlarındaki kalkınmamızla doğru orantılı olarak hızla artış göstermesi;

Yollarımızın motorlu araçların artış hızına koşut olarak planlı bir şekilde genişletilerek modernleştirilmemesi;

Karayollarında bozulan araçların özellikle geceleri yol kenarlarında tehlikeli şekilde terketmelerinin zaman zaman neden olduğu ölümlerle sonuçlanan kazaların önlenmesi için karayollarında belirli aralıklarla yol kenarlarında bu gibi durumda araçların tehlikesiz şekilde park edebilecekleri cep park yerlerinin bulunmaması;

Sol direksiyonlu araçlarla sağ trafik sistemine alınmış Anavatan'dan gelen bazı turistlerin ve askeri personelin sol trafik sistemine uyum sağlamakta güçlük çekmeleri ve beklenmedik ani durumda, eski alışkanlıktan doğan reflekslerinin sonucu trafik kazalarına neden olmalarıdır.

Yukarıdaki tablo trafik kazalarının tümüne yakın kısmının motorlu araç sürücülerinin hatalı davranışlarından ileri geldiğini açıklıkla ortaya koymaktadır. Yaşamsal önlem taşıdığı kuşkusuz olan trafik sorununa köklü çözüm getirilmesi doğrultusunda polis etkinliklerinin yanısıra okullarda trafiğin ders olarak okutulması; halkın basın, radyo ve televizyon kanalıyla trafik kuralları hakkında bilinçlendirilmesi; belediyelerin, karayolları idaresinin, Eğitim Bakanlığının ve diğer ilgili kuruluşların polisle sıkı işbirliği içinde olmaları ve geçen yılki Faaliyet Raporunda da yayınlanan **Önerilerin** üzerinde duyarlılıkla durularak gerekli uygulamaya gidilmesinin gerekliliğini vurgularız.

Yaya geçidi olan yerlerde yayaların karşı tarafa geçerken mutlaka yaya geçitlerinden geçmelerini sağlamak amacıyla trafik yasa ve kurallarına cezai yaptırımlar öngörülen hükümler eklenmeli;

Kentlerde yeterli sayıda ücretli veya ücretsiz park yeri yapılmalı;

Trafik tıkanıklıklarına son vermek için uygun yerlere alt veya üst geçit yapılmalı;

Eğitim Bakanlığının işbirliğiyle okullarda giriş çıkış saatlerinin memurların işbaşı ve paydos saatlerine rastlamayacak şekilde ayarlanarak şehir içi trafiğine rahatlık getirilmeli;

Kent içi ve çevre yollarında önemli kavşaklara trafik ışıkları konmalı;

Dar karayollarımızın genişletilerek trafik için daha uygun hale getirilmeli;

Eğitim Bakanlığınca trafiğin ders olarak okulların öğrenim programlarına alınması; okullararası trafik yarışması düzenlenmesi ve kentlerde öğrencilerin gözlemleri trafik eğitimi yapabilmeleri için özel çocuk parkları yaptırılmalı;

Trafik güvenliği ile ilgili broşür, afiş, kitap ve fotoğraf sergileri açılmak suretiyle halkın trafik kuralları hakkında bilinçlendirilmesi; basın, radyo ve televizyondan da bu yolda yayın yapılması.

Sağ trafik sisteminin uygulandığı dış ülkelerden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine özel arabalarıyla gelen turistlere Ada'da sol trafik sistemine mutlaka uymaları gerektiğine dair uyarıda bulunulması ve bu konudaki çalışmanın hızlandırılması.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde trafik yönünün sol veya sağ yön olması yönünde karar alınarak araç dış alımının ona göre düzene sokulması.

Yayaların güvenliğinin sağlanması bakımından kentlerde işlek yollarda kaldırımlar yapılması ve var olan kaldırımların yayaların geçmesinden gayri maksatlar için kullanılmamasına ve izin verilmemesine özen gösterilmeli.

Lefke, Güzelyurt, Girne ve yörelerindeki yerleşim bölgelerini Lefkoşa'ya bağlayan anayolların özellikle okullar ile dairelerin açılış ve paydos saatlarında trafik çok yoğunlaşmakta ve yolun yeteri kadar geniş olmaması trafik akımında aksamalara, tıkanıklıklara neden olmakta, yayalar için de tehlike yaratmaktadır. Kısa vadede caddelerin ivedi olarak genişletilmesi uzun vadede ise de bu caddeler üzerindeki trafiğin bir kısmının başka yönlere çevrilebilmesi için yeni ve uygun yolların açılması,

Girne-Lapta anayolunun her iki yanındaki banket ve hendeklerin sürücülerin görüşlerini engelleyen bitki ve ağaçlıklardan temizlenerek bu yol üzerinde sık sık yer alan trafik kazalarının önlenmesi.

Karayollarında bulunan köprü ve koruyucu nitelikteki dikili beton taşların üzerinde uzaktan parlayan fosforlu herhangi bir işaretin olmaması, geceleyin şoförlere büyük bir tehlike arz etmektedir. Bu nedenle yerlere fosforlu herhangi bir işaretin olmaması, geceleyin şoförlere büyük bir tehlike arz etmektedir. Bu nedenle gerekli yerlere fosforlu işaretler konması.

Çeşitli kuruluşlarla, Su Dairesi, Elektrik Dairesi, Telefon Dairesi, Mahalli İdareler ve Karayollarının izni ile özel şahıslar tarafından yol içerisinde veya kenarlarında, banketlerde yapılan çalışmalar esnasında yola konan ikaz edici işaretlerin yetersiz olduğu ve bilinçsiz bir şekilde yerleştirildikleri gözlemlenmiştir. Yolda bu gibi çalışmaların olduğunu gösteren levhaların salim bir mesafeden görülebilecek şekilde fosforlu olması ve yola en az 15 metre aralıklarla ikaz edici levha konması, bu levhalardan birinin hemen kazı yerine yakın bir yere konması ve ışıklandırılması kaçınılmazdır.

- 3261 -

Trafik kazaları Ocak, 1975 tarihinden Eylül, 1986'ya kadar 455 insanın hayatını kaybetmesine ve 8514 kişinin de yaralanmasına neden olmuştur.

Trafik kazalarının azaltılması yönünde gerekli çalışmaların sürdürülmesi ve ilgililerin alacağı tedbirlerle asgariye ineceği kanısındayım. Saygılar sunarım.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Bakan dinlemedi sizi Sayın Curcioğlu.

BAŞKAN - Sayın Bakan cevabınız var mı?

HUSEYİN CURCIOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Biz gerekeni yaptık.

BAŞKAN - Sayın Bakan, bu konuda söyleyeceğiniz var mı?

Sayın milletvekilleri; sıra Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Enver Emin'dedir. Yalnız burda olduğunu görmüyorum. Sayın Enver Emin. Bir sonraki Sayın Dr. Altan Yavuz. Talasemia konusunda gelişmeler ve halen uygulanan tedavi yöntemleriyle ilgili istemi vardır. Okuyunuz lütfen. Bir saniye Sayın Altan.

KATİP -

7 Kasım 1986

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

Talasemia konusundaki gelişmeler ve halen uygulanan tedavi yöntemleriyle ilgili olarak gündem dışı konuşma istiyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Altan Yavuz
Ulusal Birlik Partisi
Lefkoşa Milletvekili

.../3262

BAŞKAN - Buyurun Sayın Altan Yavuz.

Dr. ALTAN YAVUZ (Lefkoşa)- Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; takriben iki ay önce böyle bir gündem dışı konuşma isteğinde bulunmuştum. O zamanlar ...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Rotarlıdır.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Türk Hava Yollarına benzedi bu iş.

BAŞKAN - Rotar oldu. Posta Treni gibi.

Dr. ALTAN YAVUZ (Devamla)- Hatırlayacağınız gibi Güney Kıbrıs'ta Talasemialılar Derneği Federasyonu kurulması mevzubahisti ve o günlerde Rumların gayri insan-cil tutumları karşısında salona dahi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Talasemialıları Koruma Derneği alınmamıştı, hatta gözlemci olarak

ve bunu Meclis kürsüsünden dile getirmek gerekirdi. Yalnız hernekadar güncelliğini kısmen olsun kaybetmişse de, diğer güncel sağlık konuları ile ve bu sorunları da birleştirerek bir gündem dışı konuşma gereği ortaya çıkmıştır.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Kıbrıs ve toplumumuz için thalassemia hastalığı çok büyük önem taşımaktadır. Bilhassa en fazla Akdeniz memleketlerinde görülen bu hastalık 1960 yıllarına kadar çaresiz olarak kabul ediliyordu. Çeşitli araştırma ve tedavi çareleri aranırken, ülkemizde de çeşitli yeniliklere ayak uydurulmaya çalışılmış ve bunda da çok başarılar elde edilmiştir.

1979 yılı içerisinde, bölgemizde yapılan thalassemia taramaları neticesinde thalasseminanın çok önemli bir halk sağlığı problemi olduğu, aileden çocuğa geçtiği ve Kıbrıs nüfusunun %15'inin thalassemia taşıyıcısı olduğu saptanmıştır.

Evliler arasındaki taşıyıcılık oranı, evli çiftlerin %30'unda, birisi taşıyıcısı durumdadır. Tahalassemia taşıyıcısı ailelerin çocuklarının, thalassemiyalı doğma oranı ise %25'tir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu rakamlar, küçüm-senecek gibi değildir. 1978 yılına kadar birçok çocukların thalassemiyalı doğuşu, onlarla birlikte anne ve babaların çektikleri ıstıraplar, evlâtlarını yaşatma uğraşları ve sonuçta ölüme terkedilmeleri geçmişin çok acı gerçeklerindedir. 1978 yılında yapılan araştırmada 140 thalassemiyalı çocuk tesbit edilebilmişti.

Thalassemiyalıları Koruma Derneği ve Sağlık Bakanlığı işbirliği ile 1978 yılında başlatılan etkin çalışmalar, bugün ülkemiz için, bu çok önemli hastalığın, artık eski tehlikeli durumunu yitirdiği ve korkulacak bir hastalık olmaktan çıkmak üzere olduğunu göstermektedir.

Önemli çalışmalar ve gelişmeler şu şekilde sıralanabilir:

1978'den beri talassemialılara çağdaş tedavi yöntemleri uygulanmaya başlanmıştır.

Thalassemialı çocuk doğumunu önlemek için, evlenecek çiftlere talassemia testi yapılması şart koşulmuştur ve yapılmaktadır.

Erken Tanı Laboratuvarı hizmete konmuştur.

Lefkoşa'da Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi kompleksi içinde yer alan Talassemia Merkezinin faaliyet göstereceği binanın karakas inşaatı da geçen yıl tamamlanmıştır.

Halen mevcut talassemialılara haftanın belirli günlerinde kan verilerek çok daha sağlıklı şekilde yaşamaları sağlanmaktadır. Yıllık 5000 Ünite kanın %80' i talassemialılara verilmektedir. Ayrıca Sağlık Bakanlığı tarafından temin edilen Desferal iğneleri bu hastalar için düzenli uygulanmaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içerisinde hamile olan talassemia taşıyıcısı hanımların artık İngiltere'ye gönderilmelerine gerek kalmamıştır. 1983 yılında 42 hamile kadın Londra'ya gönderilmişti. 1984 yılında sadece 3 hamile kadın Londra'ya gönderilmiştir. Artık ülkemizde çağdaş hamile talassemialı kadın tetkikleri yapılabilir duruma gelinmiştir. Bu yönden gerekli çalışmalar da devam etmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bütün bu olumlu yöndeki çalışmalar çok yüz güldürücü olmakla beraber, bu toplum önemli olan bu halk sağlığı probleminin tamamen ülkemizden kaldırılmasını arzulamaktadır. İster gizli taşıyıcı, ister aşikar taşıyıcı, talassemialı çocuğun doğmayacağı günlerin çok yakın olmasını bu toplum bekliyor. Evlenecek çiftlerin hiçbirinde talassemia taşıyıcılığı olmamasını bu toplum bekliyor. Talassemia hastalığı olmayan bir ülke durumuna gelinmesini bekliyoruz. Çok yakın gelecekte Sayın Mehmet Levent'in "Thalassemia çiçekleri açmasın" dileği, gerçekleşmesini en çok arzuladığımız bir halk sağlığı dileğidir, ayrıca hepimiz için de.

Sayın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanının çok daha süratli bir şekilde Thalassemia Merkezinin inşaatının bitirilmesi gerekmektedir. Bu mekez için her türlü teşhis tetkik Ünitelerinin kurulması, bu konular ile ilgili uzman hekim ve hemşirelerin yetiştirilmesi yönüne şimdiden gidilmesi gerekmektedir.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; halk sağlığını ilgilendiren talassemia konusunu gündeme getirirken, toplumumuzda çok önemli olan diğer bazı konulara da değinmek istiyorum. Ve bu konulara değinmek istememin en büyük nedeni talassemia hastalığı üzerinde gayet etkili bir çalışma yapılırken diğer, bu toplumun halk sağlığını tehdit eden konular üzerinde de aynı şekilde hatta daha etkili çalışmaların yapılması gerektiğine inanıyorum. Bunlardan başlıcaları şunlardır. Bu durumların kimisi hepimizin içinde acı, ızdırap ve ezgi yaratırken, bazıları da kapanması imkansız yaralar açmaktadır. Bunların pek çoğunu ortadan kaldırmak veya en aza indirmek yine bizlerin elindedir.

Sayın arkadaşlar; sakat doğan çocuklar vardır, yaşamını sakat olarak sürdüren insanlar vardır, spastiklerimiz vardır. Bunların bakımı, tedavileri için devlet olarak çağdaş bakım ve tedavi ünitelerinin bir tamam, çok erken zamanda oyalanmadan devreye sokulması gerekmektedir. Sakatların, özürülülerin, görmezlerin konuşamayanların, işitemeyenlerin ve saire eğitilmeleri ve istihdam edilerek topluma yararlı hale getirilmeleri, gerekirse bu dallarda uzmanlar getirilmeli veya yetiştirilmelidir.

Kansere karşı daha etkili koruyucu tedbirler alınmalı, halkımız gerek basın gerekse radyo ve televizyon ile eğitilmeli, erken teşhis için halkımız ayrıca uyarılmalıdır. Ve kanserden korkmamak lazımdır. Geç teşhisten korkmak lazımdır. Erken teşhis için ülkemizde her ne gerekirse yapılabilir duruma gelinmelidir. Hastanelerimizde, hekimlerimizin, hemşirelerimizin, hastabakıcıların laborantların hatta kapıcıların dahi gelen bütün hastalarımıza karşı deontolojiye uygun şekilde davranmaları ve hastalara saygı, sevgi ve olumlu davranışlar içine girilmelidir. Halbuki hastanelerimizde maalesef bunu etkin bir şekilde görememekteyiz ve hastalarımız da hastaneye gitmeye çekinir duruma gelmektedirler.

Tıbbın gerektirdiği çağdaş teşhis, tetkik ve tedavi imkânlarının ülkemizde de yapılabilir duruma getirilmesi. Her yıl yüz milyonlarca lira para harcanarak dış ülkelere tedavi için hastalarımız gönderilmektedir. Halbuki dış ülkelerde yapılabilmekte olan bu tedavilerin için ülkemizde de uygulanmasını ve tedavi edilemez durumda kalsın?

Trafik kazaları derseniz bambaşka bir problem. Nice kişilerin, sevgililerin, çocukların, gençlerin ve her türlü toplum fertlerinin hayatlarını kaybettikleri ve çok tehlikeli boyutlara ulaştığı bu büyük endişe verici tehlikeyi artık görür olalım, en etkili önlemleri alalım. Sapaşğlam insanların hiç yoktan ölmelelerine, sakat kalmalarına fırsat vermeyelim. Başlıca alınması gereken tedbirleri alma yoluna mutlaka gitmemiz gerekmektedir. Daha evvelki toplantılarda Sayın Meslektaşım Yüksel Tüccaroğlu'nun da dediği gibi gelişigüzel ve bilinçsizce tarım ilaçlarının kullanılmasını önlemek gerekir. Bu bakımdan halk sağlığımızı çok tehdit eden bu konunun üzerinde ısrarla duran Sayın Dr. Yüksel Tüccaroğlu'nun bu konusu üzerinde gereken çalışmaların yapılması ve gerekli kişilerin bilinçlendirilmesi şarttır.

Bir de pis sular ile sebze ve diğer bahçelerin sulandığı konusu gündeme gelmiştir ve günlerce basınımızı meşgul eden bu konu defalarca İdarî Ve Sosyal İşler Komitesinde görüşülmesine rağmen bir türlü çözüme ulaştırılamamıştır. Bu önemli konuyu da gayet ciddi bir şekilde ele almak gerekmektedir.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; son olarak, Dünya Thalassemlialılar Federasyonunun oluşturulması gayesiyle 19-22 Kasım tarihlerinde, Kıbrıs Rumlarının, KKTC Thalassemia Derneğimize karşı nefretlik uyandıran davranışlarına değinmek istiyorum.

Dünya Thalassemia Federasyonunun kurucu üyesi olan KKTC Thalassemia Derneği, toplantı başkanı olan Rum tarafından toplantıya çağrılması gerektiği halde çağrılmadığı gibi salona da alınmadılar. Hatta gözlemci olarak bile. Halbuki Milâno'da yapılan toplantıda bu Derneğimiz davet edilmişti. Bu durum toplantıya katılan İtalya, Amerika, İngiltere ve Pakistan Üyeleri tarafından da tepkiyle karşılanmıştır.

Thalassemia konusunda çok başarılı çalışmaları olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin, bu gibi çok önemli insancıl konuda, Rumların bu tutumunu nefretle karşılarız ve Yüce Meclisimizde bu küstahça davranışlarını dünya kamuoyu ve ilgili bütün kuruluşlar nezdinde protesto ederiz.

Bir yıl sonraya ertelenen bu toplantı, bir Yunan adası olan Girit'te yapılacaktır. Rumların yeniden insan haklarına ve insan sağlığına saygısızca ve küstahça davranmalarına imkân vermemek için, şimdiden etkin girişimlerde bulunmalıyız. Devletimizden, Rumların bu tutumlarının tekrarına imkân bırakmamak için elden gelen çabaları harcamalarını bekliyoruz.

Thalassemiyasız yarınlar için uğraş veren, sağlıklı yaşam için çalışan bu Derneğimizi, Rumların insancıl duygulardan uzak davranışlarına, toplumumuzun boyun eğmeyeceğini, bütün dünya tıp kuruluşlarının bilmesinde büyük yarar görmekteyiz. Onlar da Rumların, Kıbrıs Türklerine insancıl konularda bile hayat hakkı tanımadıklarını bir kere daha öğrenmiş olurlar.

Hepinize saygılar sunar, thalassemiyasız bir dünya ve sağlıklı yaşam dilerim.

- 3268 -

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Dr. Altan Yavuz.

Sayın milletvekilleri; sıradaki son üçüncü...

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN
(yerinden) - Sayın Başkan söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN -
Sayın Başkan, sayın milletvekilleri Dr. arkadaşım Sayın Altan
Yavuz'un önerilerine önce teşekkür etmek isterim. Hakikaten
thasalamia sorunu memleketimizde ciddi sorunlardan biridir.
Bakanlığımız da bunun üzerine ciddi surette eğilmektedir.
Ve öğünülecek bir durumdayız, dünyada yedinci ülke durumundayız,
tedbiri ile ve neticeleri ile birlikte. Eksiklerimiz muhakkak ki
vardır. Onları tamamlamaya çalışıyoruz. İnşallah yakın bir zamanda
bunu daha da asgariye indireceğiz, ümit ederim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Bakana teşekkür ederiz. Sıra üçüncü
son konuşmacı olarak Adaoğlunda. Yalnız Meclise bugün gelemediğini
öğrendim. Son konuşmacı Sayın Vehbi Zeki Serter'dir. İstemini
okuyunuz.

VEHBİ ZEKİ SERTER (Lefkoşa) (Yerinden) - Bir dakika
Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

VEHBİ ZEKİ SERTER (Devamla) - Ben yerimi Sayın
Yüksel Tüccaroğlu ile değiştirmek istiyorum.

.../3269

BAŞKAN - Yalnız sizden sonra gelen Atay Cafer Bey var. Ondan sonra Yüksel Tüccaroğlu. Atay Cafer Bey de aynı kararda mı?

SAİT GUVEN (Girne) (Yerinden) - Atay Bey de yoktur efendim.

BAŞKAN - O da yok. Evet bizce artık bu söz hakkı ortadan kalkmıştır, zaten bunu saptayacağız. Yüksel Tüccaroğlu'nun istemini okur musunuz? Gene sağlık sorunları ile ilgili.

KATİP -

7 Kasım 1986

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına
Lefkoşa

Genel sağlık sorunları ile ilgili olarak gündem dışı konuşmak istiyorum. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Yüksel Tüccaroğlu
Ulusal Birlik Partisi
Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Dr. Yüksel Tüccaroğlu.

Dr. YÜKSEL TUCCAROĞLU (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aylardır güncelliğini sürdürmekte olan ve halkımızın üzerinde büyük duyarlılık gösterdiği, aynı zamanda halk sağlığını ilgilendiren deterjanlar

.../3270

(Meclis Başkanı Hakkı Atun Başkanlık Kürsüsünü

Meclis Başkan Yardımcısı Dt. Sait Güven'e Devreder.)

Konusuna kısaca değinmek için söz almış bulunuyorum. Hatırlayacağınız gibi Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Bütçesi görüşülürken söz alarak tarım ilaçlarının meydana getirdiği hastalıkları, gözönüne sermaye çalışmıştım. Yapmış olduğum bu konuşma başta partim, muhalefet ve basınımız tarafından olumlu karşılanırken bazı çevrelerce "kendi partisini eleştirdi" sloganı altında halk sağlığını ilgilendiren, böylesine duyarlı ve mühim bir konuyu partisel açıdan saptırmaya çalışmışlardır. Sağlık ve özellikle halk sağlığına bizler partiler üstü bir konu olarak bakmaktayız ve bu düşünceyi de Mecliste sandalyesi bulunan partilerden de gördüğümüz için memnunlukla takdir etmekteyiz. Ancak bu düşüncelerle bilinen gerçekler ortaya konarak, elbirliği ile sorunlar üzerine gidildiği takdirde, halk sağlığını ilgilendiren bu konuların üstesinden gelmiş olacağız. Araştırma yapan bir tıp doktoru halk sağlığı açısından elde etmiş olduğu bilgileri siz milletvekillere aktarmaz, uyarı ve önleyici tedbirler almaya zorlamazsa kanaatimce ne milletvekilliği ne doktorluk ve ne de insanlık görevini yerine getirmiş olur.

Tarım ilaçları, deterjanları, radyasyon tüm dünyada güncel ve kısa bir tarihe sahip dünya yeni yeni bunlar üzerine eğilmekte ve önlemler almaktadır. Ülkemizde de kanser ve benzeri hastalıkların tırmanış göstermesi, gelişmiş ülkelerin almış olduğu önlemleri derhal uygulamamız için bizleri zorlamaktadır. Şüphe yok ki bütün bu olup bitenden tüm Meclisin ve tüm halkımızın bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Ancak bu sayede en iyiye ulaşmış olacağız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tarım ilaçları kadar ve hatta radyasyondan da daha mühim bir konu "deterjan kullanımı" konusudur. Tarım ilaçlarının bilgisiz ve kontrolsüzce kullanıldığını vurgulamıştım. Burda durum biraz değişiktir. Deterjan biliyoruz ki sert ve yumuşak dediğimiz iki tip maddeden oluşmaktadır. İşte bu sert denen maddeyi içeren deterjanlar insan ve çevre

sağlığına zararlıdır, kanserojendir. Bundan dolayı piyasadan ve üretimden kaldırılması elzem ve kaçınılmazdır. Bu tip zararlı deterjanlar piyasada bulunmadığında halkımız da çamaşır ve bulaşıklarını yumuşak tipteki kanserojen madde ihtiva etmeyen deterjanlarla yıkayacağından zehirlenmeyecektir.

Sert deterjan dediğimiz ve içerisinde Dodesil Benzen (D.D.B) adlı ham maddenin insan sağlığı üzerinde büyük etkisi olduğu ve kanserojen olduğunu batılı ülkeler 1960'lı yılların sonunda ortaya atarak önlemler almaya çalıştı. 1972 yılında AET ülkeleri üye ülkelerde D.D.B ihtiva eden bu tip sert deterjanların üretimini ve satılmasını yasaklamış oldu.

Sert deterjanların ihtiva ettiği bu kanserojen madde yani D.D.B suda asla çözülmeyen, doğadan kaybolmayan, kanalizasyonlardan denize yeraltı sularına, akarsulara karışan ve yıllar sonra içme sularında, deniz ürünlerinde yine bizlere ulaşabilmektedir. En korkuncu bu maddenin yıkanan bulaşıklarla insanog-lunu hergün zehirlemesidir. Yapışkan olan ve suda çözülmeyen, yok olmayan, gözle görülmeyen bu kanserojen madde bulaşık yıkandığı zaman çok ince bir tabaka olarak tabak ve mutfak eşyalarına yapışmakta ve her yemekte midemize inerken günler geçtikçe kronik zehirlenme sonucu mide, bağırsak kanserlerine ve kan hastalıklarına sebep olmaktadır. 1970'li yılların başında Batı Almanya'da mide, bağırsak ve özellikle rectum kanserleri çok büyük bir tırmanış göstermiş, ve bu tırmanışa tıp otoriteleri tarafından deterjan içerisindeki fosfat ve D.D.B sebep olarak gösterilmişti. Batı Almanya bu konuda ne yapmıştır? Fosfat ve D.D.B'li deterjanları derhal yasaklamış ve ülkesinde bu maddenin üretimine son vermiştir. Yasal önlemler yanında halkını başta televizyon olmak üzere basın ve radyo yoluyla uyarmış ve bilinçlendirmiştir halkına bulaşıklarını ne ile ve nasıl yıkayacağını televizyonlarından yıllarca göstermiştir. Kısaca her türlü önlemi almıştır. Şimdi yine görmekteyiz ki aradan on sene gibi geçen kısa bir zamanda yapılan istatistiklerde Batı Almanya'da bağırsak kanserlerinde %75 oranında azalma görülmüştür. Bu ibret verici bir durumdur. Bizler de halkımızı düşünürsak gün kaybetmeden bu gibi

maddeleri derhal yasaklayıp, piyasadan kaldırmak ve halkımızı bu tip yayınlarla uyararak ve bilinçlendirerek önlemler almamız kaçınılmazdır.

Bu konuda Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Ticaret ve Sanayi Bakanlığının ortaklaşa girişimleri sonucu yurdumuza girecek her deterjan ham maddesi için "Sağlığa aykırı değildir" belgesi istenmesi sevindirici ve takdire şayandır.

Deterjan yanında son üç aydan beri gelişmiş ülkelerin özellikle İngiltere ve Batı Almanya'nın üzerinde hassasiyetle durduğu şampuan kullanımı konusu da ehemmiyet arz etmektedir. Bazı şampuanlar Dioxin denen zararlı bir maddeyi ihtiva etmektedir. Dioxinin Batı Almanya'da yapılan deneylerde, deney hayvanları üzerindeki üç aylık bir uygulamada saç dökülmesi, cilt hastalıkları, cilt tümörleri, kanserleri ve meme kanserlerine neden olduğu ortaya çıkarılmış ve ispatlanmıştır. Şimdi Batı Almanya'da halk Dioxin ihtiva eden şampuanlara karşı uyarılmaktadır. Ve yine altı ay önce Batı Almanya'da bir Fransız şarabı içerisinde kanserojen madde olduğu tesbit edilerek bu şarabın ülkeye girmesi yasaklanmış ve piyasadan toplattırılmıştır. Bizde ise bu alanda da açıklık ve kontrolsüzlük vardır. Gerek yurdumuza giren ve gerekse yurdumuzda üretilen alkollü veya alkolsüz içkiler ve gıda maddelerinin ne içerdiği meçhuldür. Ve analizi yapılamamaktadır. İşte bu açıdan hareketle araştırma ve analiz laboratuvarlarına geliştirip halk sağlığı için rutin duruma getirmemiz uygar çağın gereğidir.

Görülüyor ki gelişmiş ülkelerde halk sağlığı önde gelen en mühim konudur. Araştırma ve analiz laboratuvarları her konuda hükümetlerin de üzerinde çalışmakta ve elde etmiş oldukları verileri değerlendirip ilgili mercileri uyararak önlemler aldırılmaktadır.

Bizlerin de bu tip araştırma ve analiz laboratuvarlarını rutin olarak faaliyete geçirmemiz halk sağlığı açısından elzem ve kaçınılmazdır. Bu tip gelişmiş laboratuvarlar faaliyete geçirilinceye kadar en azından gelişmiş ülkelerin bu konulardaki buluşlarını ve uygulamalarını takip ederek yurdumuzda da önlemler almamız ve uygulamamız en doğru çıkar yol olmalıdır.

Çernobil olayı elli sene veya yüz senede bir meydana gelebilir, ama her gün bilinçsiz ve kontrolsüzce ilaçlanan yediğimiz sebze, meyve ve tabağımızdaki deterjan adlı bu tip zehir ve kanserojenler gözle görülmeyen en korkunç milyonlarca çernobillerdir.

Sözlerime son verirken tüm dünyada ve ülkemizde halk sağlığını tehdit eden bu faktörler karşısında hep birlikte vakit kaybetmeden faaliyete geçmemiz ve önlemler almamız kaçınılmazdır. Hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yüksel Tüccaroğlu.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden) - Sayın Başkan söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN -
Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Dr. Yüksel Bey arkadaşım hakikaten ciddi bir soruna el atmıştır. Bir defa gıda ithalatı ve memleketimizde üretimi kontrol altına yasa ile alınmıştır. Memleketimizde altı ay önce ve sonra tadil edilerek üç ay önce çağdaş bir gıda tüzüğü çıkarmıştık ve bu gıda tüzüğü içerisinde de sağlığa zararlı bütün maddeler vardır. İmalatı ve satışı, ithalatı tamamı ile kontrol altına alınmıştır. Yani o hususta çok memlekette ileri vaziyetteyiz. Gıda tüzüğü çağdaş bir tüzüktür.

Deterjan konusuna gelince; basında çıktığı günden itibaren gerek Sağlık Bakanlığı gerek Ticaret Bakanlığı sorunun üzerine ciddi bir şekilde eğilmiştir. Yalnız basında çıkan yazıları biz elbette ciddiye aldık, ama onu bir belge olarak kabul etmemize imkan yoktur. Bir şeyi yasaklamak için de bazı verilere ihtiyacımız vardır. Onları temin etmiş durumdayız.

Yarınki Bakanlar Kurulu gündeminde deterjan ithali izne tabi mal olarak ilan edilecektir. Ve ondan ithal edilirken sağlık sertifikası ile beraber suda erimeyen Dodesil Benzen ihtiva etmemesi istenecektir. Yani orda da biz yani aceleye gelip bazı şeyleri yasaklamak değil, bir veriye dayanarak yasaklamak veya kontrol altına almaktır gayemiz. O verileri şimdi elde ettik ve yasaklama yoluna gidiyoruz, kontrol altına alıyoruz. Teşekkür ederim.

III. GÖRÜŞÜLEN İŞLER

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mustafa Erbilen. Gündemimizin birinci maddesi tamamlanmıştır. İkinci ve üçüncü kısımlarda görüşülecek konu bulunmadığından ve sorular kısmı da gündemimizin son kısmında ele alınacağından şimdi gündemimizin beşinci kısmına geçiyoruz. Bu kısımda Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Mehmet Altınay ile Sayın Çetin Veziroğlu'nun ortaklaşa verdikleri bağcılık ve tütün üretimi ve bu üretim alanlarının geleceğine ilişkin genel görüşme açılması önergesinin öngörüşülmesi yapılacaktır. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

8 Aralık 1986

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına
Lefkoşa,

Bağcılık ve Tütün üretimi ve bu üretim alanlarının geleceğine ilişkin genel görüşme istemimizin işleme konmasını rica ederiz.

Gerekçe: Yıllardır tartışılan, pazarlama, sulama, yan ürünlerin değerlendirilmesi ve diğer teşvik tetbirlerinin getirilmesi ve son olarak Karpaz'da alkollü içki ve şarap tesisinin kurulmasından vazgeçilmesi, üreticinin geleceğe yönelik umutlarını da söndürmüş, üretici yıllardır yaptığı yatırımdan vazgeçerek, bağlarını sökmeye başlamıştır. Karpaz yöresinde yaklaşık beş yüz dönüm bağ sökülüştür.

Karpaz köylüsünün bir diğer geçim kaynağı olan tütün üretimi, durmuş, ancak geçtiğimiz yıl, Karpaz Tütün Kooperatifinin gayretleri sonucu kısmen başlamıştır. Tütün üreticilerinin de üretimi sürdürecektir. kredi olanakları ile desteklenmesi, üretimi olumsuz yönde etkileyecek boyutlara ulaşmıştır.

Çetin Veziroğlu, Mehmet Altınay
Toplumcu Kurtuluş Partisi Milletvekilleri

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sayın milletvekilleri; İç-tüzüğümüzün 116. maddesinin 3. fıkrası gereğince ilk sözü Önergede imza sahibi olan milletvekillerinden birine vereceğim. Daha sonra onar dakikayı geçmemek üzere bir lehte bir aleyhte birer milletvekiline söz vereceğim. Önerge sahiplerinden Sayın Mehmet Altınay buyurun.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Üretim alanında birçok dallarda olduğu gibi bağıcılık alanında da alarm zilleri çalmaktadır. Ancak biz bu sorunları dile getirirken, bu sorunların iktidar kanatı hükümet kanadı tarafından da görülmesini ve birtakım önlemler alınmasını da görmek istiyoruz. Ne acıdır ki 26,000 çalışanın, üreticinin ekme parası her gün için yok olurken gündeme getirdiğimiz konularda hükümet yaptığımız eleştirilere, ortaya koyduğumuz sorunlara karşı duyarlı davranmamakta ve ciddiye almamaktadır. Bundan önce sırası ile patates üreticilerinin sorunlarını gündeme getirdik ve bu şartlarda üretimin yapılamayacağını, geç kalırsa üretimin duracağını 2,000 insanın ekme parası ile oynanmakta olduğunu anlatmaya çalıştık. Ancak ne acıdır ki gününde yaptığımız eleştiri ve uyarılar dikkate alınmamış ve gerçekten bir üretim dalı patates üretimi durma noktasındadır. ve bir iki güne kadar yeni gelişmeler olmazsa bu üretimin yapılması artık olanaksız olacaktır. Havuç üretimi nasıl ki bir ihraç ürünü olarak devreden çıkmıştır, tütün üretiminin yapıldığını bugün söyleme olanağı yoktur. Bir ihraç ürünü gündemden çıkmıştır. Patates üretimi de bugün yarın çıkmış olacak. Bu bizim için gerçekten üzüntü veren bir olaydır, üzüntü kaynağıdır. Çünkü ekme parası üreticinin kapanmaktadır. Mayıs ayı sonunda İngiltereye giden patates ürünü gümrüksüzdür. Mayıs'tan sonra İngiltere piyasası %21 gümrükle ürünümüzü almaktadır. ve bugünlerde bu ekim gerçekleştirilmezse gümrüğe gideceğimiz için patates üretimi yapılsa bile hem devlet açısından, hem üretici açısından büyük zararlarla kapanacaktır. Ama aylardır bu konu üzerinde duruyoruz. Kimse ciddiye almıyor. Nihayet üreticiler hükümeti de aştı Cumhurbaşkanına sorunlarını aktarmak durumunda kalmıştır. Umut ederiz birkaç gün içerisinde bu soruna çözüm bulunur. Ama maalesef sorunları kabul

etmeye bile yanaşmıyoruz. Nerde kaldı sorunların çözümüne değerli kardeşlerim. Patates üretilmesin, gelsin dışardan, soğana kadar, sarmısağa kadar, yumurtaya kadar, domatese kadar. Bütün tarım ürünlerini bu ülkeye ithal edeceğiz ve memlekette işsizlik sorununun üzerine 26,000 çiftçi ve hayvancının işsizliğini de ekleyeceğiz ve biz bunları getireceğiz. Hükümet işleri hafife alacak. Bu işler o kadar hafif değildir. Dünyadan örnekler verdik. Dünyada kapitalist olsun, sosyalist olsun hiçbir ülkede desteksiz tarım ve hayvancılığın yürüdüğünü gösteremezsiniz. Bunu kabul etmek gerekirken, getirdiğiniz ekonomik paketle tarım ve hayvancılığı, sanayi ile birlikte bütün üretim alanlarını teşvik edilecek sektörler olmaktan çıkardınız. Evet sorunlar olabilir, tartışılabilir ama geleceğe, ileriye doğru baktığımızda, bu pakette bu sektörleri çıkardığınız için geleceğe umutla bakmanın olanacağı da yok, çünkü bütün kapılar kapanmıştır.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)-
Seçim konuşması mı yapıyorsunuz?

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Bunun seçim konuşması ile ilgisi yoktur. Ne seçim var ne bir şey. Patatesini ekleyen üretici vardır, mandrasını bozan, işini bozan hayvancı vardır, Mehmetçik'te bağlarını söken üretici vardır. Bunların seçimle uzaktan yakından ilgisi yoktur. Üretici insanın, 26,000 kişinin gerçeği vardır. Bir tahıl üretimi vardı onu da çimlenmeyen tohumlarla tehlikeye soktuk. Alayköy'de üretici haykırır, Dikmen'de üretici haykırır, Mesarya köylerini girdik yer yer bunlar da ortaya çıkmaktadır. Bırakın desteği, köstek olmayınız. Köstek olmayınız, üretim yürüsün bu ülkede, yoktur başka çıkar yolu. Sizin uygulamaya çalıştığınız ekonomik modelin benzeri dünyada da yoktur. O en liberal ekonomiyi uyguladığını söyleyen Amerika Birleşik Devletlerinde de böyle model yoktur. Daha geçen gün bir gazetede çıkan bir yayını size aktarmak istiyorum. Cumhuriyet Gazetesi'nde 31.12.86 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde dikkatinizi çekerim, Amerika Birleşik Devletlerinden AET'ye misillemeler. Regan AET'den ithal edilen tarım ürünlerine %200 gümrük vergisi koydu ve 30 Ocak'tan itibaren yürürlüğe girecek. Amerika Birleşik Devletleri işte sanayinin geliştiği yer,

işte ticaretin geliştiği yer ama tarım sektörünü gözden çıkarmıyor çünkü onun getireceği sosyal sorunları, yıkımı dikkate alıyor, getireceği işsizliği dikkate alıyor. Neden Amerika Birleşik Devletleri bile kendi tarımsal ürünlerini tekstille Türkiye'ye karşı kendi tekstil ürünlerini korumak için %200 gümrük koyabiliyor da biz bütün kapıları açtık, daha da açacağız gelsin yumurta, gitsin yumurta, buzlu et gelsin, peynir gelsin domates gelsin, ekmez üretici patates de gelsin. Ama o hayvancı, üretici, çiftçi ne iş yapacak? Hükümetin böyle bir sorunu yok mu, böyle bir sorunu olmayacak mı ve biz ne gümrük politikası güdüyoruz? %30 gümrükler indirilecek. Zaten Türkiye'ye yönelik herşey indirilmiştir. Bizim üreticimizin milyarlık yardım alan bu ülkelere karşı korunması gerekir. İnsafsız bir politika ile üreticinin yok olmasını hükümet göze almıştır. Amerika Birleşik Devletleri tarımsal, hayvansal üretimini korumak için 1986 yılında 25.800.000.000 Dolar kendi çiftçi ve hayvancısına yardım yapmıştır. AET ülkeleri, o bizim hayvancımızı yarıştırdığımız AET ülkeleri 1986 yılında 21.500.000.000 Dolar üreticisine yardım yapmıştır. Bugün az gelişmiş ülkelere örnek verirsek Hindistan'da üretici vergi ödemez bütün tarım girdilerinde desteklidir, Çin de öyledir. Bütün az gelişmiş ülkelerde vergiden üretici muaf tutulurken getirdiğiniz politika ile şirketlere muafiyet ve şimdi ne olacak? Üreticinin, hayvancının boğazına sarılacak devlet para toplansın diye. Bu şartlar altında bizim üretimimizi yaşatmamıza olanak yoktur. Onun için gün geçtik sonra her gün bir üretim daha kapanmaktadır. Yeni işsizler yaratılmaktadır. Hangi patatesçi işini bırakacak da ithalatçı olacak, tüccar olacak? Hangi hayvancı bunu yapacak? Ama söylüyoruz genel kurul toplanmadan, üreticinin böyle bir sorunu var dikkate alın. Genel Kurul, kararları alıyorlar, hükümete iletiyorlar, Mecliste konuşuyoruz ve işi hafife alıyorsunuz. Ve hatta öyle laflar edildi ki eğer biz üreticiye para verirsek muhalefet söyledi diye vermiş oluruz ve güç kazanırlar. Bu kadar basit değildir bu işler. Meseleyi bu kadar basite indirgeyemeyiz. Bizim prime ihtiyacımız yoktur.

Böyle birşey de talep etmiyoruz. Ve eğer üreticinin bir kısmına verilirse başkaları da istermiş. E, biz... üreticiye birşey vermekten vaz geçtiniz, ellerinizi de çekin, kur farklarını kaldırın, üreticinin parasına el koymayın. Onu olsun yapın. 45,000,000,000 kur farklarından bugün üretimden çekilmektedir. Dünyada ülkeler milyarlık yardımlar yaparken biz alıp götürmekteyiz. Hem de sizlere liberal ekonomilerden örnekler verdim. Üretici, hayvancı nasıl korunmaktadır. Güneyde de bu politika vardır.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Haycancılık mi?

BAŞKAN - Bağcılık.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Bağcılık ve türün. Genel olarak konulara... özel olarak oraya da geleceğim. Çünkü tarım konularıdır, üreticinin ekmek parasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu vesile ile kuru ziraata da değindik, patatese de. Çünkü, gerçekten arkadaşlar ivedi bir konudur. Üretim yapılmayacak, yapılsa bile iç piyasa içinde. Ama bunları söylemekdeki amacım yine bu konuyu da hafife almayınız, ciddi bir sorunla karşı karşıyayız. Gününde getirdiğimiz uyarı ve eleştirileri dikkate almadığınızdan nelere, ne zararlara yol açılabileceğini söylemeye çalışıyoruz. Onun için bu konulara da değinmek zorunda kalıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bağcılık da diğer üretim alanları gibi köylümüzün bir ekmek parasıdır. Ve zamanında bu devlet kendine göre eğer politikasıysaydı bağcılığı geliştirecek diye birçok yerlerde devlet dikim yaptı, çubuk verdi. Pamukluda Bafrada bağ alanı diye üreticilere, köylere dağıttı. Hatta devlet Haspolata dönen yolda herkesin gözünün görebileceği yerde bir de bağ dikim alanı, örnek dikim alanı yaptı. Devletinki kurudu. Nerede kaldı üretici kendi bağlarını yaşatsın. 8.000.000 dönüme yaklaşık bağ alanı vardır. Yıllardır köylü emeğini, parasını devlet kaynaklarını yatırdı ve geçen yıllar bu yılın 2 yılın içerisinde Mehmetçik yöresinde sadece 500 dönüm bağ söküldü.

Bu konu rahatsız etmiyor mu? Yalnız şunu görmek gerekir, demek ki bağlar söküldüğüne göre bu politika ile sadece bu üretim dalını yaşatmanın olanağı yoktur. O halde oturup düşünmek lâzım. Bir, bu bağarım söken insanlar ne iş yapacak? İkincisi, bundan sonra ne olacak? Biz bir şarap tesisi kurmaya hazırlanırsınız ama şarap fabrikası bittiğinde bağ bulamayacaksınız, et kombinası bittiğinde hayvan bulamayacaksınız çünkü hayvan ihracatında da darboğazlar başlamıştır. Türkiye bugün ...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Amerika'dan damızlık getirecekler.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Türkiye bu uyguladığı politika ile bile ihracaatta hayvancılığa 100 Türk Lirası prim ödemeye başlamıştır. O kapanan, bizde kapanmaya giden patates 14 lira okkasında Türkiye'de patates ihracatına prim verilecektir. Bugün sogana bile 14 lira okkasına prim verilecektir, 4 lira tanesinde de yumurtaya prim verilecektir. Bizde ise...

FERDİ SABİT SCYER (Gazi Magusa) (Yerinden) - Czal'ın politikasının iflasıdır bu.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Bizde ise ne vermekteyiz? Hiç. Alıp götürmekteyiz köylüleri soyulacak kaza benzetti hükümet. Zaten gözden çıkarttı ama söylemekten de korkuyor. E, biz de bakıyoruz, edeceğiz. Söyleyiniz, yazdınız Resmî Gazete'de çıktı. Tarım, hayvancılık yok. Bir de politikanızı, resmi politikanızı saklamaya çalışınız. Eğer resmi politikanız oysa, inanıyorsanız söyleyeceksiniz bu insanlar da bilsin Kuyu yok diyorsunuz, düşecek bu ilişkileri görüyoruz, söyleyiniz onlar da bilsin kuyuyu dolaşmaya çalışsın, en azından lup diye içine düşmesin.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Düşmesini ister Hükümet.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

EMİN USUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Kuyu olmadığında nasıl düşecek?

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Nize...

FERDİ SABİT SCYER (Devamla) - Kuyuyu kazdınız siz.

EMİN UZUN (Devamla) - Siz kazdınız.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Patates üreticisinin sorunlarının tartışılmasını getirdik, görüşülmesi reddetiniz.

FERDİ SABİT SCYER (Devamla) - Attık içine patatesleri.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Görüşülmeye değer bulmadınız.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Onlar sizin içindir, kazdığınız kuyular.

EMİN UZUN (Devamla) - Tutturdunuz bu patatesi gider.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Narenciye konularını getirdik, Girne'de limon kalmadı, görüşülmeye değer bulunmadı. Hayvancılarının sorunlarını getirdik, bir genel görüşmede konuşalım dedik. Biz bunları görüşülsün belki bizim bilmediğimiz yanlar var, siz de bize anlatacaksınız. Görüşelim, tartışalım. Şimdi de bir tütün konusu var, Karpaz'da yüzlerce üreticinin ekme parasıdır ama hiç üzülüyor musunuz? Dip Karpaz'a gidiyorsunuz, orda büyük bir taştan tesis vardır. Orda yüzlerce çalışan insan varken bir zamanlar, şimdi kuşlar için gayet güzel yuva haline gelmiştir. Yaban güvercinleri, serçeler her kuş oraya yuvalanmaktadır. Bu bir fabrika, insanlar çalışacak, yüzlerce üretici Maltepe'de tütün fabrikasında çalışırdı. E, ne olacak? Tütün üretme, bu insanlar ne yapıyor? Bağları söküyor, patates ekmiyor, yumurta getiriyor, mandrasını bozuyor, en büyük hayvancıyı size örnek verdim Topçuköy'den Yıldırım'dan, Vadili'den...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Turizmi teşvik dediler ya herkesi turist yapacaklar başka memlekete.

EMER DEMİR (Gazi Magusa) (Yerinden) - Çark ellerinde başka bir şey yok.

Şimdi Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçmişte bir konuşmada söyledim, sorunların yarısının çözümü sorunları görüp kabul etmekten geçer. Önce eğer birşey yapmak gerekirse sorunları kabul edeceğiz ve tartışacağız, çıkış yolu bulmak için tartışacağız. Gerçi siz ekonomik programda çıkış yolunu gösterdiniz ama bu aşamada olsun bundan vazgeçmenin yollarını aramak zorundasınız. Eğer bu politikada ısrar ederseniz, bu politikanın altında kalacaksınız. Çünkü 26000 çiftçi ve hayvancının ekmeği ile oynamak o kadar kolay bir iş olmasa gerek. En azından bu konuya da olsun bir genel görüşme olanağı veriniz. Konuşalım, tartışalım. Köylü ikinci sınıf vatandaş olduğuna inanmaktadır. Oyle olmadığını, kendi konularının da bu Mecliste tartışılıp çözüme ulaştırılabileceğini görmek istemektedir. Buna oylarınızla katkıda bulununuz, bu genel görüşme açılsın sizin bize, bizim sâze herhalde söyleyeceklerimiz vardır. Tartışalım, efendilik lafta kalmasın. Bahçesinde de efendi olsun, evinde de olsun. Burada efendi demekle bitmez. Biz köylüyü evinde de, işinde de, traktöründe de efendi görmek isteriz. Bunun için bunları haykırıyoruz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mehmet Altınay.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Lehte Sayın Başkan.

BAŞKAN - Lehte, Sayın Naci Talat buyurun.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biz özellikle üretici sektörlerimizden biri olan tarım sektörümüzde çok ciddi hayati sorunlar yaşandığını bildiğimizden Toplumcu Kurtuluş Partisi milletvekilleri Sayın Mehmet Altınay ve Sayın Çetin Veziroğlu arkadaşlarımızın tarım sektörümüzün iki dalını ilgilendiren bağcılık ve

tütün ile ilgili genel görüşme istemlerine olumlu oy kullanacağız. Aslında bu konudaki tartışmalarınız sizden bu işten vazgeçinceye, veyahutta seçimler ile vazgeçmek mecburiyetinde bırakılincaya kadar devam edecektir. Çünkü tarım sektörümüzün içine düşürüldüğü bunalım kendiliğinden ortaya çıkmış bir bunalım değildir. Tarım sektörünün yaşadığı bunalım ekonomik yıkım paketinin sonuçlarıdır, kaçınılmaz bir sonucudur. Dolayısıyla bu bunalım ile paket arasında çok sıkı bir bağ vardır.

Sayın milletvekilleri; eğer devlet desteğini çekerse, sübvansiyonları keserse, tarımsal üretimi teşvik etmekten vazgeçerse, kendiliğinden bütün bu sorunları aşabilecek güçte olmayan üreticilerimiz bunalımdan bunalıma düşecektir, patates ekmekten vazgeçecektir. Büyükbaş hayvan topluluğunu dağıtacaktır. Tütün ekmekten vazgeçecektir, bağını sökecektir. Üretimden günden güne vazgeçecektir. Toplumumuzun ekonomisinde tarımın önemine uygun bir devlet ve hükümet politikasını yapmak, yürütmek zorundayız. İşte son günlerin en güncel konuları. Patates dikim mevsimi gerimizde kaldı, patatesçiler dikim yapmamaktadırlar. İşte önümüzde yine çok güncel bir olay. 10.000'lerce araziye serpilmiş arpa ve buğday tohumu bozuk olduğundan ötürü bereketli yağmurlara rağmen çimlenme olayı gerçekleşmemiştir.

İşte son günlerin çok önemli başka bir güncel konusu. İnsanlar bağlarını ekmektedir, insanlar tütün dikiminden vaz geçmektedir. Peki bunların nereye bağlayacağız biz, bizim köylümüze ne oluyor sayın arkadaşlar? Bizim köylümüz kendiliginden oturup da gelir elde edeceği bu alanlara kendiliginden küsüyor mu, yoksa artık sorunlarla başa çıkamadığından, artık masraf içinde boğulduğundan, artık geliri tehlikede gördüğünden bu işlerden vaz mı geçmektedir? İşte bunların bir genel görüşmede tartışılması kaçınılmazdır. Biz bağcılık konusunda zamanında çok uyarılarda bulunduk, demiştik ki efendiler bu bağcılık bir furya şeklinde aldı başını gidiyor, plansızlık ve programsızlık içinde Mehmetçik yöresinde üzümün geçici olarak iyi fiyat bulduğunu gören üreticiler bütün yörelerde bağ dikimine girişmiştir, bu ise ileride bağcılığın sonu olacaktır, insanlar mecburen bu bağlarını sökeceklerdir demiştik. Bağ dikim alanlarını tesbit ediniz, hangi tür üzüm elde etmek için hangi tür bağ fidesi dikilmesi gerektiğini tesbit ediniz, hangi yörelerde bağ dikimi yapılacağını belirleyiniz, bu işi planlı ve kontrollü yapınız yazıktır demiştik. Derin sürmeye üreticiler büyük paralar öder, bağ dikimi için derin sürmek gerekir. Dozerle, bakımı, budaması, fide parası her şeyi büyük miktarlara ulaşmaktadır demiştik. Ne yazık ki bizi seneler haklı çıkardı, ne yazık.

Tütün konusunda ta 1977, 78, ve 79 yıllarında bu Mecliste bu konuları tartıştığımızı ve hükümet kanadının yine bugün olduğu gibi bu uyarılarımıza duyarsız kaldığını çok iyi hatırlıyorum. 1979'da tütünün sonu geldi, aradan 7,8 yıl geçtikten sonra tekrar tütünde bir canlanma girişimi gördük ama işte o da gideceği yere vardı, gitti. Değerli arkadaşlar hususların tartışılması gerekmektedir, tarıma gereken önem vermek zorundayız. Toplumun %70'i tarım alanlarından ekmeğe yemekte, toplumun %70'i tarım alanında istihdam edilmektedir. Bugün bağ sökülür, yarın tütün ekiminden

vazgeçilir, öbür gün susam tarihe karışır, bozuk tohumlar nedeni ile kuru ziraat tehlikeye girer, herkes hayvanını dağıtır, herkes patates dikiminden vaz geçer yani gittikçe tarımsal üretimden el çekerse, ortaya çıkacak olan iş gücü açığını nerde dolduracağız? Dünya kadar insanımız iş arayacaktır. Devlet katrolarına adam almamayı protokola koydunuz, %15 eksiltme yapmayı protokola koydunuz uygulamaya başladınız, Kamu İktisadi Teşebbüslerini dağıtıyorsunuz. Ne olacak yani bu toplumun hali Sayın Arkadaşlar? Turizm deniyor. Yani bir köylü arkadaşımın bana dediği gibi, Naci bey dedi bu turizmde ne olacak ben sana söyleyeyim. Eğer becerirlerse ve eğer oteller, moteller, şunlar, bunlar açılır da devreye girerse, eli yüzü düzgün olanlarımız resepsiyonlarda, masa servislerinde, birazcık iş bulacağız, eli yüzü düzgün olmayanlarımız da arka tarafta mutfakta, bulaşık, patates işleri ile meşgul olacağız.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden' - Patates yok memlekette.

NACİ T. USAR (Devamla) - İthal edecekler Sayın Keskiner ithalatçılar cenneti değil mi memleketimiz? İthal edecekler.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden' - Muhasebecisi yok mu?

NACİ T. USAR (Devamla) - Gelsin patates de her şey gelsin.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bu kadar basit mi be Naci?

FERDİ SABİT SCYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Fabrika da açacağız.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bu kadar basit mi?

NACİ T. USAR (Devamla) - İşte bu kadar basite indiriyor yurttaş kendi mantığında sizin yaptığınız işleri Sayın Atasayan. Bu kadar basite indiriyor.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sen anlamadın daha işin ciddiliğini.

NACİ T. USAR (Devamla) - Ortaya çıkacak olan bu sorunlar karşısında tarım sektöründe halen kendi kendini istihdam eden yurttaşlarımız işsiz kalmak tehlikesiyle karşı karşıya kalacaklardır. Yine bir başka konuşmamızda CTP Meclis Grubu olarak sizi uyarmıştık ve demiştik ki, bütün bu alanlarda kamu iktsadi teşebbüslerinde, tarımda ve sairede, yani üretici sektörlerde özel veya kamu, üretici sektörlerde ortaya çıkacak olan işsizliği, birikecek olan işsizler ordusunu siz, nerelerde istihdam edeceksiniz, var mı hazırlıklarınız, diye sormuştuk. Aynı soruyu şimdi tekrar soruyoruz. Dolayısıyla bu gibi ciddi konuların Meclise tartışılması gerekir. Partiler, milletvekilleri incelemelerini, hazırlıklarını Meclis kürsüsünden dile getirmeli, tartışmalar yapılmalı, muhalefet eleştirilerini getirmeli, Hükümet bu eleştirilere cevaplar vermeli, Hükümet yapılan bu eleştiriler karşısında, Hükümet halkta uyanan kaygular karşısında ne yapmak niyetinde olduğunu açıkça anlatmalıdır. Hükümet muhalefetle tartışmaktan kaçınıyor. Hükümetin seçtiği zemin BRT ekranıdır. Hükümet BRT ekranını bir zemin olarak seçmiştir. Geliniz Mecliste tartışalım konuları ve eğer BRT ekranını kendinize zemin olarak seçmişseniz, buyurunuz eşit koşullarda o ekranı da tartışma zeminini yapalım.

ERGUN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Olur mu, işgal ettiler.

NACİ T. USAR (Devamla) - Tek taraflı kullanmayalım bu konuyu. Halkı aldattığınız yeter, halkı bu konularda oyadığınız da yeter. Ama bunun sonuçlarını hep birlikte ödemekteyiz.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Bir elimizi de bağlasınlar, BRT'nin önüne çıkalım.

NACİ T. USAR (Devamla) - Buyurunuz seçtiğiniz zeminde bu konuları tartışalım. Tek taraflı olarak halkı etkileyici bir propoganda aracı olarak kullanmayalım. Halkı aydınlatıcı, karşıt görüşleri, karşılıklı fikirleri, halkın gözüne kulağına götürücü bir zemin olarak kullanalım BRT'yi. Ama önce Mecliste konuları tartışmaya başlayalım.

Dolayısıyla Toplumcu Kurtuluş Partisi milletvekilleri Sayın Altınay ve Veziroğlu arkadaşlarımın sunduğu bu genel görüşmenin yararına inandığımızdan ötürü kabulü için olumlu oy kullanacağız. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Naci Talât. Aleyhinde söz almak isteyen?... Buyurun Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konumuz tütün ve bağcılık olduğu halde ilk defa Sayın Altınay'ın hazırlanmadan, bu iki konuda hazırlanmadan, ne rakamlar, ne de diğer konularda hazırlanmadan bana kolaylık sağlayacak tarzda konuşmuş olması, Sayın Naci Talât'ın da kürsünün verdiği avantaj ve büyük belagatiyle genel konularda vur abalıya tarzında yine tarımı eleştirmiş olması bazı konuları ikinci defa gündeme getirdi. Konumuz olmadığı halde.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Genel görüşme açıldığında konuşacağız.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ha, ondan sonra söyleyeceksiniz.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Tabii.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Tabii özellikle Sayın Naci arkadaşımın ve Altınay'ın, değişik, bundan önceki değişik konuları burda konuşmuş olmamızdan, tabii kaynaklanan tarzda konulara vukufiyeti ortaya böylece çıkmış oldu. Efendim ben birer satır başlığıyla, eski konulara değinip sonra bağ ve tütün konusunu sizlere arz etmeye çalışacağım.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Konunun eskisi yoktur Sayın Bakan.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Evet. Her gün gündemde, her an gündemde, doğrudur da konumuz o değil, onu demek istedim.

Efendim ekonomik paketi müteaddit defalar burda Sayın Başbakanım da açıkladı, Tarım Bakanlığı Bütçesi zamanında bizler de açıkladık. Ekonomik paketteki sıralamada tarım sektörü gözükmemekle beraber biz bütçemizi özellikle sizlere ifade etmeye çalışırken bütçemizdeki yatırım rakamlarını size arz ettik

ve dedik ki geçen seneden bu yana %70, tam %70 fazlasıyla ile bu seneki tarım sektörünün projeleri uygulanacaktır. Sanıyorum %50 dolayında dolaşan enflasyonun içinde, %30 fazlasıyla seyreden bu bütçemiz bize tarım sektörünün önemini bir defa daha göstermektedir.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Kaçtı enflasyon?.. %50'dir enflasyon.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Şimdi yanımda yok rakamlar, söylemiştim.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Bakan, patates ekilmeyecekti.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Patates konusuna gelince... Patates konusunda Hükümetimiz bir politika çizmiş ve bugüne kadar onu uygulamaya çalışmıştır. Ayrıca Patates Üreticileri Birliğinin teşebbüsleri sürmektedir. Biz kendileriyle karşı karşıya değiliz. Hükümet olarak patates üreticilerinin karşısına anladığımız manada dikilmiyoruz. Ancak Toprak Ürünleri Kurumu mevcut yasalar uygulamalar doğrultusunda bir sistem içinde olduğumuzu ifade ediyoruz ve yine dün Patates Üreticileri Birliği ile beraber Sayın Cumhurbaşkanına onların arzusu üzerine yaptığı ziyarette, benim de bulunduğum bir ziyarette konular tekrar gündeme gelmiştir ve Hükümetimiz bunun ışığında tekrar konuyu, bir defa daha konuyu ele alacaktır. Ama gelişmeler nasıl olacaktır, bu konuda şu anda birşey söylemek mümkün değildir.

Çimlenmeyen tohum konusuna değinmek istiyorum. Değerli arkadaşlarım; gerçekten konu ilk intikal ettiği zaman bizlere çok üzdük. Şu anda da üzüntümüz devam ediyor, bitmiş değil. Ancak size şunu ifade edeyim, koparılan yaygara kadar Allaha çok şükür ki kürsüden, bunu samimiyetle de tekrar söylüyorum, koparılan yaygara kadar tehlikeli bir durum yoktur şu anda. Hepimizi ilgilendiren bu olayda

gerçekten, Tarım Bakanlığı olarak gereken hassasiyeti ve ilgiyi gösteriyoruz. İlk günden itibaren kurduğum ekipler tarla tarla, şahıs bazında, parsel parsel çimlenmeyi şu anda arazide kontrol etmektedir. Konumuz bu olmadığı için buraya getirmedim. Örnekleri ile beraber tarlalardan alınmaktadır. Çimlenme yüzdesi tesbit edilmektedir. Sonuç mutlaka bu yağışlardan sonra biraz daha leyhimize değişecektir ve bunu beklemekteyiz. Ocak sonuna kadar, en geç Ocak sonuna kadar durum huzura kavuşacaktır.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Ne yapacaksınız sonra?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Araştıracamız Sayın Hocam da ondan sonra.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çimlenmeyenler için ne yapacaksınız?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Evet, onlara bir sonuç alacağız Naci bey. Şu anda söylemek mümkün değil.

Yumurta konusunu daha önce de gündeme getirmiş, söylemiştik. Efendim, bağcılık konularıyla ilgili görüşlerimizi ifade etmek istiyoruz.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım, dinleyelim lütfen. Arkadaşlar lütfen.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Tarım sektöründe bağcılık gerek dahili, gerekse dışarıda pazar olarak gerçekten gelişmeler göstermiştir ve Tarım Bakanlığımız bizden önceki devre içerisinde 1977 ve 78 yıllarında Türkiye ve İtalya'dan

bu işin uzmanını bu ülkeye getirmiş ve ülke bazında bağcılık üç bölge konusunda plânlanmıştır ve bölge bölge üzüm çeşitlerinin dikim alanları da tesbit edilmiştir.

Orneğin sofralık çeşit için 3503 bölge halinde 3500 dönüm. Şaraplık çeşit için 9000 dönüm ve toplam 12,500 dönümlük üzüm sahası tesbit edilmiş ve bununla ilgili Bağcılık Yasası hazırlanmış, ancak bugüne kadar Meclise sevkedilememiştir. Sevkedilememe sebebi de daha çok hazırlanan Yasanın dikimle ilgili olduğundan, yani üretim sonucuyla ilgili olmadığından Yasa Meclise gönderilmemiş, halâ hazırda Bakanlığında bu konuda çalışma devam etmektedir. Üzüm; şu anda mevcut durumumuzu birkaç rakamla size ifade etmek istiyorum:

1981'de 6735 dönüm, 1982'de 7670 dönüm, 1983'te 7894 dönüm, 1984'te 7943 dönüm ile en yüksek seviyesine erişen bağ ekimi 1985'te 7766 dönüme ve 1986'da da 7710 dönüme düşmüştür.

Aradaki fark iki yüz yirmi üç dönümdür. Sadece Mehmetçik'te, dendiği gibi beş yüz dönüm değildir. Bunun da sebepleri malum, hepimizin bildiği sebepler, özellikle bağcılıkta sulama sisteminin, yağışların yetersiz olduğu bir zamanda devreye girişi ve bunun da ülkemizde ne kadar kıt olduğu ortada olduğuna göre esas sebebi üç seneden beri devam eden kuraklıktır. Ve tabii ki sofralık üzüm yanında yetiştirilen şaraplık evsafında üzümlerin de satış zorluğudur. Ve bu gelişmeler ışığında yine ihraçla ilgili bir kaç rakamı size sunmak istiyorum. 1981 yılında seksen sekiz ton, 82'de doksan beş ton, 83'te üç yüz üç ton, 84'te üç yüz altmış dokuz ton, 85'te dört yüz kırk iki ton olarak en yüksek seviyeye çıkan üzüm ihracatı 1986'da biraz önce saydığım sebepler doğrultusunda, paralelinde üç yüz seksen tona düşmüştür.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Üretim ne kadar arttı, ton olarak?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - 0 yok.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - 0 yok. İhraç edemediğiniz ne kadardır?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - İç piyasada tükettik.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - Ha, iç piyasada tükettik.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bu durumda bağcılık sektöründe mevcut gelişmeler doğrultusunda, yani kuraklıkla ilgili bir düşüş gözlenmemekle beraber 85 sularında, 85'le 86 arasında yine dönüm olarak bir düşüş söz konusu olmakla beraber bugünlerde tekrar bağcılık, yani 87'le beraber 86'dan itibaren eski seviyesine çıkma yolundadır.

Tütün konusunu ifade ediyorum. Özellikle 1974 Barış Harekâtından sonra Karpaz Kooperatif Tütün Satış Şirketinin denetimi altında çeşitli safhalar geçirmiş olan tütün ekimi, maalesef 1981'le 83 devresi arasında hiç ekilmeden, hiç üretim sağlanmadan geçiştirilmiştir. Özellikle Karpaz yöresinde ekilen tütünün sigaraya elverişli olmaması, dış pazarda tütün satımını güçleştirmektedir.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Nereye elverişlidir?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Pipo tütünü olarak rağbet...

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - Kuru üzüm ihraç edildi mi bu memlekette Sayın Bakan?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Edildi.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - Edildi kuru üzüm?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bundan önce, 1974'ten sonra mevcut tütünlerin doğu blokuna satıldığını sizler benden daha iyi biliyorsunuz. Ve özellikle mal takası şeklinde yapılan bu satım 74 sonrasında...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Batıya da satıldıydı.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Mutlaka ama, büyük kısmı doğuda mal takası şeklinde ve 1974'ten sonra haliyle bu pazarın elden çıkması biraz daha tütün ekiminin azalmasının sebeplerinden biri olmuştur.

1975 yılından sonraki dönemlerde ise, ilgili kooperatifçe satış mukavelesi bulunduğu için, yani pazar bulunduğu için 1979 yılında kırk iki köyde dört yüz on beş ton ürün alınmıştır tütün olarak. Ve size rakamlarla şunu ifade etmek istiyorum;

1975'te bin iki yüz yirmi üç dönümde seksen ton, 76'da iki bin sekiz yüz otuz altı dönümde iki yüz otuz üç ton, 77'de üç bin altmış dört dönümde iki yüz kırk bir ton iken ve rakamları uzatmak istemiyorum, 81, 82 ve 83'te, biraz önce de ifade ettim, hiç tütün ekimi yapılmamış, dolayısıyla mahsul alınmamış, bunun sonrasında 84 yılında seksen dört dönümde ekim yapılmış, 85'te sekiz yüz yirmi altı dönümde ekim yapılmış, 86'da iki bin dört yüz altmış altı dönümde tütün ekimi yapılarak yüz yirmi beş ton tütün sağlanmıştır. Eğer Bakanlığımızın tabif kontrolünde olmadığı sizce malumdur, tütünün özellikle Gümrük, Maliye ve Gümrük Bakanının denetimi altında ekimi yapılmaktadır, bunu sizler biliyorsunuz. Bütün bunlara rağmen, yani böyle olmasına rağmen gayet tabif üretimle ilgili olduğu için Bakanlığımız geçen senelerde bedava tütün ekimi için, bedava ilaç sağlamış ve yine bu ilacın tarlaya atılması doğrultusunda pulvorüzötör yardımında da bulunmuştur.

FERDİ SANIT SOYER (Devamla) - Hastalıklı tütünleri tazmin edecek misiniz Sayın Bakan?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - İnaniyorum ki 1977 yılında, ki bu konuda Bakanlığımız ilgili diğer bakanlıklarla da yazışma haline girmiştir, Türkiye Cumhuriyeti tek el idaresiyle bir iş birliğine gidildiğinde tütün ekiminin mutlaka daha ileri safhaya geleceği muhakkaktır.

Bu görüşlerimiz ışığında Hükümet olarak bağıcılık ve tütün konusunda genel görüşme açılmasının gerekli olmadığı inancındayız. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Aytaç Beştaşlar.

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Tarım sektörünü iflâs ettirdiniz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Önergenin Öngörüşmesi tamamlanmıştır. Şimdi Önerge uyarınca genel görüşme açılıp açılmamasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...

KATİP - Kabul edenler?... 20.

BAŞKAN - Reddedenler?...

KATİP - 25.

BAŞKAN - Çekimser yok.

KATİP - 20 kabul, 25 ret.

BAŞKAN - 20 kabul 25 ret, oyçokluğuyla reddedilmiştir.

Sayın milletvekilleri; 6. kısımda görüşülmeye hazır konu bulunmadığından şimdi gündemimizin sorular kısmına geçiyoruz.

IV. SORULAR VE YANITLAR

a) Yazılı sorular ve yanıtları.

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın Narenciye Kesim İşlerinde Çalışan Kaçak İşçilerle ilgili sorusu. Bu soruyu ve yanıtını birlikte okur musunuz?

KATİP -

DONEM: 1
YIL : 2

TARİH: 8 Aralık 1986
YAZILI SORU NO: 58/2/86

CUMHURİYETÇİ TÜRK PARTİSİ LEFKOŞA MİLLETVEKİLİ
SAYIN HASAN SARICA'NIN "NARENCİYE KESİM İŞLERİNDE
ÇALIŞAN KAÇAK İŞÇİLER" İLE İLGİLİ YAZILI SORUSU

" Aşağıdaki soruların Başbakan veya ilgili Bakan tarafından
yanıtlanmasını rica ederim.

1. Narenciye kesim işçilerinin yaklaşık 1000 tanesinin Türkiye'den gelen veya getirilen kaçak işçiler olduğu doğru mudur?
2. Bahse konu kaçak işçilerin bahçelerdeki motor evlerinde sağlık koşullarından uzakta yaşadıkları doğru mudur?
3. Söz konusu kaçak işçiler için sosyal sigorta ve ihtiyat sandığı yatırımları yapılmadığı dikkate alındığında herhangi bir iş kazasında sorumluluk kime ait olmaktadır?
4. Bir kısım kontraktörün Türkiye'den kaçak işçi getirttiği doğru mudur? Doğru ise bu kontraktörler kimlerdir ve kaçar kaçak işçi getirmişler veya çalıştırmaktadırlar?
5. Kaçak işçilere günde 8 saatten fazla çalıştıkları halde 2500 ₺ yevmiye verildiği doğru mudur?
6. Cypruveks ve/veya ilgili Bakanlık ton başına kesin fiyatını kaç Türk Lirası artırmıştır? Artırılan rakam enflasyon ve genel fiyatlar seviyesi ile orantılı mıdır?
7. Kaçak işçilerin çalışmasını engellemek için ne yapılmıştır? Neden başarılı olunamamıştır? Bu sorunu kökünden çözmek için ne yapılması öngörülmektedir?"

2
2.1.87

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
BAŞBAKANLIĞI

Sayı : BB/4/85

Konu : 58/2/86 numaralı yazılı soru
önergese yanıtımız.

Lefkoşa 31.12.1986

KKTC
Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

İlgi: 8 Aralık 1986 tarih ve Y.S.No:58/2/86 sayılı
yazınız.

İlgi yazınız ekinde sunulan CTP Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın "Narenciye Kesim İşlerinde çalışan kaçak işçiler" ile ilgili 58/2/86 numaralı yazılı soru önergese KKTC Polis Genel Müdürlüğüne hazırlanan yanıt fotokopisi ilişikte sunulmaktadır.

Söz konusu yanıtın Cumhuriyet Meclisi Milletvekillerinin bilgisine sunulmasını saygılarımla istirham ederim.

Dr.Derviş EROĞLU
Başbakan

Eki: Polis Genel Müdürlüğü
yazı fotokopisi.

.../3297

OG/SA

OCUĞU : 1

- 2397 -

YANIT TARİHİ : 2 Ocak 1987

YAZILI SORU NO: 58/2/86

CUMHURİYETÇİ TÜRK PARTİSİ LEFKOŞA MİLLETVEKİLİ
SAYIN HASAN SARICA'NIN "NARENCİYE KESİM İŞLERİNDE
ÇALIŞAN KAÇAK İŞÇİLER" İLE İLGİLİ YAZILI SORUSUNA
BAŞBAKANLIĞIN YANITIDIR

"CTP" Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın "Narenciye kesim işlerinde çalışan kaçak işler" hakkındaki ilgi emre ekli 58/2/86 numaralı yazılı soru önergesine ilişkin görüşlerimiz aşağıda belirtilmektedir:

1. Soru: Narenciye kesim işçilerinden yaklaşık bin tanesinin Türkiye'den gelen veya getirilen kaçak işçiler olduğu doğru mudur?

Yanıt : Narenciye kesim işçilerinin yaklaşık 700-800 kişisinin Türkiye'den gelen veya getirilen kaçak işçiler olduğu doğrudur.

2. Soru: Bahse konu kaçak işçilerin bahçelerdeki motor evlerinde, sağlık koşullarından uzakta yaşadıkları doğru mudur?

Yanıt : Hendi başlarına gelen işçilerden yaklaşık 30-40 kadarı bahçelerdeki motor evlerinde; diğerlerinin ise Bostancı, Güzelyurt, Lefke ve civar köylerde, yarım inşaat halindeki binalarda, kapı ve pencere kısımları naylon ile örtülmüş sağlık koşullarından uzak olan yerlerde kaldıkları doğrudur.

3. Soru : İş konusu kaçak işçiler için Sosyal Sigorta ve İhtiyat Fondu yatırımları yapılmadığı dikkate alındığında herhangi bir iş kazasında sorumluluk kime ait olmaktadır?

Yanıt : İhtiyat kadar böyle bir durum vuku bulmamıştır. Ancak herhangi bir iş kazasında, yazılı ve resmi bir anlaşma bulunmamakla beraber sorumluluk kontraktöre ait olması gerekir.

4. Soru: Bir kısım kontraktörün Türkiye'den kaçak işçi getirdiği doğru mudur?

Yanıt : Bir kısım kontraktörün Türkiye'den kaçak işçi getirdiği doğrudur. Türkiye'den kaçak işçi getiren kontraktörlerin kimlikleri EK A'da; Yanlarında kaçak işçi çalıştıran kontraktörlerin kimlikleri de EK B'de belirtilmektedir.

.../3298

6. Soru: Kaçak işçilere günde 8 saatten fazla çalıştıkları halde 2500.-TL yövmiye verildiği doğrumudur?

Yanıt: Söz konusu işçilere 2500.- TL yövmiye verildiği doğru değildir. İşçiler saat usulü ile değil, yaptıkları kesime göre, diğer bir deyimle fiş usulü ile çalışmaktadırlar. Sekiz saat çalışan bir işçinin eline normalde 3500-4000 TL geçmektedir. Bunun üzerinde alanlar da vardır.

6. Soru: CYPFRUVEX ve/veya ilgili Bakanlık ton başına kesim fiyatını kaç TL artırmıştır?

Yanıt: Geçen sezon ton başına kesim fiyatı 3500.- TL'olan Greyfrutun bu sezon 1000.- TL artışla 6500.- TL; Valensiya ve Yafa portakalın ise 7000.- TL'den 1500.-TL artışla 8500.- TL olmuştur.

7. Soru: Kaçak işçilerin çalışmasını engellemek için ne yapılmıştır?

Yanıt: Bahçeler devamlı gezilerek kontroller yapılmaktadır. Ancak polisi sezdikleri zaman bahçeden bahçeye koşarak uzaklaştıklarından bulunmaları imkânsız hale gelmektedir. Kaçak işçi çalıştırdıkları tespit edilen kontraktörler hakkında bugüne kadar 34 dosya tanzim edilmiştir.

İzinsiz olarak çalıştıkları tespit edilen toplam 198 kaçak işçi hakkında dosya tanzim edilmiştir.

14.12.1986 tarihinde kaçak olarak çalıştıkları tespit edilen 17 kişi, Devlet tarafından biletleri kesilerek Gazimağusa'dan KKTC dışına gönderilmişlerdir.

10 kaçak işçi ise, biletleri kontraktörleri Celâl Saffet ve Ali Bağdaş tarafından kesilerek Türkiye'ye gönderilmişlerdir.

Arz ederim.

Namık BİRGİN
Polis Genel Müdürü

EKLERİ

A-Kaçak işçi getiren kontraktörlerin kimlikleri;
B-Yanlarında kaçak işçi çalıştıran kontraktörlerin kimlikleri.

KAÇAK İŞÇİ GETİREN KONTRAKTÖRLERİN KİMLİKLERİ

1.	Suat Tip, Bostancı	30 kişi
2.	Nedim Tip, "	20 "
3.	Mehmet Tip, "	20 "
4.	Ahmet Yıldırım, Bostancı	30 "
5.	Tuncay Yıldırım, "	30 "
6.	Timur Karahan	40 "
7.	Gürsel İşkey,	10 "
8.	Yaşar Eser ve İlhan Bekiroğlu, Bostancı	15 "
9.	Mehmet İşkey,	5 "
10.	Salahettin İnceci,	30 "
11.	Mehmet İnceci,	10 "
12.	Dağıstan İnceci,	20 "
13.	Mazlum Akkuş,	15 "
14.	Hamza Korkmaz,	30 "
15.	Kâmuran Ender,	42 "
16.	Osman Ratip,	20 "
17.	Esmet İşkey,	20 "
18.	Milazim Tip,	20 "
19.	Ramsi Yeltekin,	25 "
20.	Hasan İnceci, Bostancı	15 "

Toplam

447

YANLARINDA KAÇAK İŞÇİ ÇALIŞTIRAN KONTRAKTORLERİN KİMLİKLERİ

1.	Kemal Cidik ve Refik Can, Guzelyurt	15 kişi
2.	Ali Gürce, Güzelyurt	15 kişi
3.	Ali Yıldırım, Tepebaşı	20 "
4.	Ahmet Altun, Lefke	25 "
5.	Celâl Saffet, Lefke	15 " (Ösını gönderdi)
6.	Ata Duran, Güzelyurt	2 "
7.	Abdulkadir Ekbiç, Güneşköy	12 "
8.	Fatma İbrahim, Yedidalga	3 "
9.	Abdurrahman Bağur, Güzelyurt	6 "
10.	Rıza Boskurt, Güzelyurt	10 "
11.	Abdurrahman Akkurt, Derince	7 "
12.	Halil Turay, Güzelyurt	5 "
13.	Niyazi Aktaş, Kayalar	1 "
14.	Ali Bağdaç, Bağlıköy	6 "
15.	Durmuş Gökay, Bostancı	4 "

146

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

b) Sözlü Soru, Yanıtları:

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa milletvekili Sayın Ferdi Sabit Soyer'in "Harup Ürünü Taban Fiyat Ödenekleri" ile ilgili sözlü sorusu. Yanıtı gelmiştir. Lütfen soru ve yanıtını birlikte okur musunuz?

KATİP - Efendim... Cevabını siz okuyacaksınız?

BAŞKAN - Cevabını Sayın Bakan okuyacak. Siz soruyu okur musunuz?

KATİP -

DONEM: I
YIL : 2

SORULDUĞU TARİH : 7 Kasım 1986
SOZLU SORU NO : 36/2/86

CUMHURİYETÇİ TÜRK PARTİSİ GAZİ MAĞUSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN FERDİ SABİT SOYER'İN, "HARUP ÜRÜNÜ TABAN
FİYAT ÖDEMELERİ " İLE İLGİLİ SOZLU SORUSU

" Aşağıdaki sözlü sorularımızın ilgili Bakan tarafından yanıtlanmasını saygıyla rica ederim.

1. 1986 Harup ürününün açıklanan taban fiyatı üstünden ödenmesi ne zaman tamamlanacaktır?
2. Ödemeler de taksitli ödeme yöntemi takip edilecekse ürün bedelleri kaç taksitle ve bu taksitler hangi periyodlar ya da aylarda ödenecektir."

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ, KÖY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT
ATASAYAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Ferdi
Sabit Soyer'in Sözlü Sorusuna Yanıt.

İlgi yazı ekinde gönderilen "Harup Ürünü Taban Fiyat
Ödemeleri" hakkındaki sorulara cevaplarımız aşağıdadır.

1. 1986 Harup ürünü avans bedellerinin ödenmesine
halen başlanmış olup, ödeme 31.12.1986 tarihine
kadar tamamlanacaktır. (17.11.86 tarihli yazı.)
2. 660 Milyon TL. civarında avans bedelin yaklaşık
olarak yarısı halen ödenmiştir. Taksitlendirme
söz konusu değildir. Ödemeler ürün teslimat
sirasına göre yapılmaktadır.

Saygılarımızla arz ederiz.

Dr. Tuncer Arifoğlu
Genel Müdür.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Tamamlandı mı Sayın
Bakan ödeme?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sayın arkadaşlar; bu
konuda bir bilgi daha vereyim. Harup ürünü, 1986 harup
ürününün ihracatı başlamıştır ve birinci sevkiyat da
yapılmıştır. Ürün satılmıştır. Bu konuda herhangi bir
sorun da mevcut değildir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Taşkent Atasayan.

2. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa milletvekili
Sayın Ferdi Sabit Soyer'in "Başbakanın Tarım Kredisi konu-
sundaki sıkıntıları, bazı üreticilerin başvurularına sadık
kalmamalarından kaynaklandığına ilişkin demeci"yle ilgili
sözlü sorusudur. Soruyu okuyun yanıtını Sayın Başbakan
veyahut da ilgilendirdiği Bakan verecektir.

KATİP -

Sorulduğu Tarih: 11 Kasım 1986
Sözlü Soru No : 39/2/86

CUMHURİYETÇİ TÜRK PARTİSİ GAZİ MAGUSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN FERDİ SABİT SOYER'İN "BAŞBAKANIN, TARIM KREDİSİ
KONUSUNDAKİ SIKINTILARIN BAZI ÜRETİCİLERİN BORÇLARINA
SADIK KALMAMALARINDAN KAYNAKLANDIĞINA İLİŞKİN DEMECİ"
İLE İLGİLİ SÖZLÜ SORUSU

"Aşağıdaki sözlü soruların Başbakan veya ilgili Bakan tarafından
yanıtlanmasını rica ederim.

8 Kasım 1986 tarihli Halkın Sesi gazetesinde Başbakan
Dr. Derviş Eroğlu'nun bir demeci yayınlanmıştır. Bu demecde
Başbakan "tarım kredisi konusundaki sıkıntılarının bazı üreti-
cilerin borçlarına sadık kalmamalarından" kaynaklandığını ifade
etmiştir. Bu durumda:

1. Bazı sözcüğü Türkçede genellikle çoğunluk içerisindeki
azınlığı tamlamada kullanılır. Bu çerçevede Başbakanın bazı
sözcüğü ile ifade ettiği ve borcuna sadık olmadığını ifade
ettiği yani aldığı tarım kredisi borcunu ödemeyen üretici sayısı
kaç kişidir?

2. Borcuna sadık olmayanların oranı tarım kredisinde
sıkıntı yaratacak boyutta mı? Bu oran nedir?

3. Yaptığımız tesbitlere göre tarım kredilerini zamanında
ödemeyen üreticilerin "borçlarına sadık kalmamalarını sağlayan
nedenler arasında ürün bedellerinin zamanında ödenmemesi, kuraklık
paralarının ödenmemesi v.b. gibi nedenler belirleyici olmaktadır.
Başbakanın deyimine göre borçlarına sadık kalmıyan üreticilerin
borçlarını zamanında ödememelerini getiren daha başka nedenlerin
ne olduğunu Başbakanlık veya Tarım Bakanlığı araştırdı mı?

4. Üreticilerin borçlarına sadık olmamalarını getiren
nedenler nelerdir?

5. Geri ödenmeyen tarım kredilerinin toplam miktar
ne kadardır?"

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Buyurun Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ferdi Sabit Soyer'in "Başbakanın Tarım Kredisi konusundaki sıkıntıların bazı üreticilerin borçlarına sadık kalmamalarından kaynaklandığına ilişkin demeci" ile ilgili sorusuna cevabımız.

1. Sorunun özünü teşkil eden Kontrollü Tarım Kredileri, genellikle kooperatifler vasıtasıyla kullanılmaktadır. Bu durumda Bankamızın muhatabı doğrudan üretici değil, üyesi bulunduğu kooperatif kuruluşudur. Dolayısıyla borcuna tatminkâr ödeme yapmayan üreticilerin isim veya sayılarının Bankamızca bilinmesine olanak yoktur.

2. Kontrollü Tarım Kredilerinin %80'in üzerindeki bir bölümünü kullandıran Bankamızın halen bu kesimden 2 milyar ₺'yi aşkın vadesi düşmüş alacağı mevcuttur. Bu da yaklaşık 4 milyar ₺ hacmindeki toplam Tarımsal Kredilerin %50'si gibi büyük bir oranı teşkil etmektedir. Bu ölçüdeki dönmeyen kredinin mevcudiyeti muhakkak ki Bankamız için ciddi sorun teşkil etmektedir.

3. Vadesi düşen borçlar hesaplanırken senet üzerinde yazılı vade esas alınmamıştır. Örneğin, kuru ziraat amacıyla verilen kredinin tahsili ürün bedellerinin ve/veya kuraklık tazminatlarının ödenmesi ile rabıtalandırılmıştır. Dolayısıyla Bankamızın vadesi düşmüş alacaklarını ürün bedellerinin veya kuraklık tazminatlarının ödenmesindeki gecikmeye bağlamak yanlış olur.

Bilindiği kadarıyla, üreticilerin borçlarını zamanında ödememelerini getiren nedenleri araştıran özel bir çalışma yapılmamıştır.

4. Kanaatimizce vadesi düşmüş borçlardaki artışı bazıları haklı görülebilecek, bazıları ise hiçbir şekilde kabul edilemeyecek aşağıdaki nedenlere bağlamak mümkündür.

- a. Geçmiş yıllarda özellikle kuraklık nedeniyle bazı borçların Bakanlar Kurulunca ertelenmiş olması,
- b. Bazı çevrelerde borç ödeme alışkanlığının yerleşmemiş olması,
- c. Bazı borçluların, Selektif Faiz uygulaması **öncesinde ve sonrasında Kooperatif Merkez Bankası'ndan temin ettikleri ucuz krediyi geri ödemektense, ellerine geçen parayı başka -zaman zaman da tarımsal olmayan amaçlarda kullanmaları, veya yüksek faizle bazı yerli ve dış Bankalara yatırmaları,**
- d. Bazı istisnalar dışında köy kooperatif yöneticilerinin borç tahsilâtına gereken hassasiyeti göstermemeleri.

5. Yukarıda da belirtildiği gibi vadesi düşmüş toplam tarımsal kredilerimizin hacmi 2 milyar TL'nin üzerindedir.

Saygılarımızla arz ederiz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Aytaç Beştaşlar.
Buyurun Sayın Ferdi Sabit.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlü sorumuza verilen yanıtı izledik ve bu yanıtla bu konudaki kuşularımızın büyük ölçüde haklılığı ortaya çıkmış bulunmaktadır. Çünkü bu alanda tarımsal kredilerin, tarımsal amaçlarla ilgili alanlarda belli oranlarda verilmediği ve bu işe partizan birtakım girişimlerin karıştığı bir gerçektir ve bu gerçek bu cevapla ortaya çıkmıştır ve özellikle bu tarımsal kredileri partizan birtakım amaçlarla üretim dışı birtakım yerlerde kullandırma alışkanlığını maalesef kullandırtma alışkanlığını tarımsal kredileri denetleyecek organ olan Hükümetin yeterince denetleyemeden bu noktaya getirmesi için üzücü bir başka noktasını oluşturmaktadır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ferdi Sabit Soyer.

3. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadil Çağda'nın "Ozhan köyündeki ekime uygun arazi ve bu arazinin icarı" ile ilgili sözlü sorusudur. Soruyu okuyun lütfen.

KATİP -

Tarih: 5 Aralık 1986
Sözlü Soru No: 43/2/86

CUMHURİYETÇİ TÜRK PARTİSİ GİRNE MİLLETVEKİLİ
SAYIN FADİL ÇAĞDA'NIN, "OZHAN KÖYÜNDEKİ
EKİME UYGUN ARAZİ VE BU ARAZİNİN İCARI" İLE
İLGİLİ SOZLU SORUSU

" Aşağıdaki sözlü soruların Başbakan veya ilgili bakan tarafından yanıtlanmasını rica ediyorum.

Soru 1. Ozhan köyünde ekime uygun arazi miktarı ne kadardır?

Soru 2. Bu arazi hangi kritere göre kimlere icar edilmektedir?

Soru 3. Bu yıl icar edilmeyip boğta tutulan arazi var mıdır?

Soru 4. 1986-87 Ekim döneminde Tepebaşı köylülerine Ozhan toprağından toprak icar edilmiş midir? Edilmişse kimlere, ne kadar icar edilmiştir?"

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sayın Bakan buyurun.

MALİYE VE GUMRUKLER BAKANI VE İSKAN BAKAN VEKİLİ MEHMET BAYRAM-
Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar;

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ VE İSKÂN BAKANLIĞI

K. K. T. C. CUMHURİYETİ BAŞBAKANLIĞI
22 Aralık 1986
4
ALINMIŞTIR

Sayı: BB/3.00.000/4186

Lefkoşa 22 Aralık, 1986

Konu:

K.K.T.C. Başbakanlığı,
Lefkoşa.

İlgi: 9.12.1986 tarih ve BB/5/85 sayılı yazınız.

CTP Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın Meclise sunduğu "Ozhan köyündeki ekime uygun arazi ve bu arazinin icarı" hakkındaki 43/2/86 numaralı sözlü soru önergesini içeren ilgi yazınız Bakanlığımızca incelenmiştir.

Yapılan araştırma neticesinde derlenen bilgiler ışığında hazırlanan yanıtlar sırasıyla aşağıda sunulmaktadır.

1. Ozhan köyünde ekime uygun arazi miktarı yaklaşık 5000 dönüm civarındadır.
2. 41/77 sayılı İskân, Topraklandırma ve Eşdeğer Mal Yasası'nın 40.(A) maddesi ışığında rezerv kaynakların atıl vaziyetten kurtarılmasını sağlamak üzere, Devlet, Emlâk ve Malzeme Dairesince uygun görülecek bir yöntemle kiralanması öngörülen kaynaklardan olan Ozhan köyü topraklarından 960 dönüm Çamlıbel köylülerine, 1280 dönüm Hisarköylülere ve 1970 dönüm civar köy halkına açık artırma yolu ile kiralanmıştır.

Yerleşik Maronit köyleri olan Ozhan, Koruçam ve Karpaşa köylerinde planlı toprak dağıtımı yapılmamıştır.

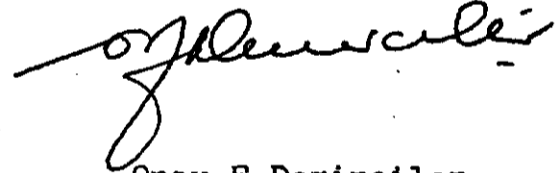
Devlet Emlâk ve Malzeme Dairesi ilgilileri bu köylere yaptıkları ziyaretlerde, Maronitlerin tapulu mallarını tesbit etmişler, köyden ayrılıp Girne'ye giden birkısım Maronit'e ait arazi ile bir miktar Rum malı araziyi Tapu ve Kadastro Dairesi ile istişare ederek saptamışlar ve birinci paragrafta izah edilen yöntemle kiralamışlardır.

Bu yıl icar edilmeyip boşa tutulan arazi yoktur.

4. 1986-87 ekim döneminde Tepebaşı köylülerinden 6 kişiye arazi icarı yapılmıştır.

a. İbrahim Ayçelik'e	120 dönüm
b. Derviş Keyfiâla'ya	100 dönüm
c. Kemal Kararlı'ya	150 dönüm
d. Cahit Keyfiâla	240 dönüm
e. Osman Adışanlı	240 dönüm
f. Salih Çeto	240 dönüm

Bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Onay F. Demirciler
İskân Bakanı

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mehmet Bayram.

4. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ergin Abdullah'ın kanserojen nitelikli hammaddenin deterjan sanayinde kullanımı ve yasak ilaçların kullanımının denetimiyle ilgili sözlü sorusudur. Lütfen soruyu okur musunuz?

KATİP -

Tarih: 5 Aralık 1986
Sözlü Soru No: 44/2/86

CUMHURİYETÇİ TÜRK PARTİSİ GAZİ MAĞUSA MİLLET-
VEKİLİ SAYIN ERGİN ABDULLAH'IN, "KANSEROJEN
NİTELİKLİ HAMMADDENİN DETERJAN SANAYİNDE
KULLANIMI VE YASAK İLAÇLARIN KULLANIMININ
DENETİMİ" İLE İLGİLİ SÖZLÜ SORUSU

■ Aşağıdaki sözlü soruların ilgili Bakan veya Başbakan tarafından yanıtlanmasını rica ederim.

1. Türkiye ve yerel basınımızda günlerdir kanserojen niteliği tartışılmakta olan Dodesil Benzen, (DDB) hammadde olarak yerli deterjan üretim sanayiinde kullanılmakta mıdır?

2. Kullanılmakta ise kullanan firmalar nelerdir? Hükümetiniz bu amaçla ne gibi önlem almayı düşünmektedir?

3. Türkiye'den ithal edilen ve kanserojen özellik taşıyan hammadde ihtiva eden deterjanlarla ilgili olarak, Hükümetinizin almayı düşündüğü somut tedbirler var mıdır? Varsa nelerdir?

4. Avrupa ülkelerinde satışı yasaklanan kullanımı sıkı denetime bağlanan Yasak ilaçlar konusunda ne yapmayı düşünüyorsunuz?

5. Halk sağlığını ciddi boyutlarda tehdit eden böyle önemli bir konuda, Halk Sağlığını koruyup geliştirici herhangi bir plân ve program var mıdır? Varsa nelerdir?"

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

EKONOMİ, TİCARET VE SANAYİ BAKANI ERDAL ONURHAN - Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ergin Abdullah'ın Meclise sunduğu 44/2/1986 nolu "kanserojen nitelikli hammaddenin deterjan sanayiinde kullanımı ve yasak ilaçların kullanımının denetimi" ile ilgili soru önergesinde Bakanlığımızca derlenen bilgiler aşağıdaki gibidir.

Yanıt I ve II. 3.11.1986 tarihinde konu ile ilgili olarak Sağlık Bakanlığı yetkilileri ile Bakanlığımızda yapılan toplantıda, yerli deterjan üretim sanayiinde Dodesil Benzen'in (DDB) kullanılmadığı öğrenilmiştir.

Yanıt III. Türkiye'den ithal edilen deterjan ve şampuanlarla ilgili olarak Bakanlığımızca Dış Ticaret (Düzenleme ve Denetim) Yasasında yeniden düzenlemeye gidilerek, anılan malların tahsisli mallar listesi ile Sağlık Bakanlığının ön izni kapsamına alınıp gerekli kontrol sağlanacaktır. Yapılan çalışmalar önümüzdeki günlerde Bakanlar Kurulunun gündemine getirilerek yürürlüğe konulacaktır.

Yanıt IV ve V. 7 Ocak 1986 tarih ve 2 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Dış Ticaret (Düzenleme ve Denetim) Yasası tahtında yapılan tüzüğüme göre ilaç ithalatı Sağlık Bakanlığının ön iznine tabidir. Buna göre gerek

TC'de gerekse üçüncü ülkelerde kullanımı yasaklanan ilaçların denetimleri Sağlık Bakanlığınca yapılmaktadır. Sağlık Bakanlığının ön iznini taşımayan herhangi bir tıbbi malzemeye Bakanlığımızca ithal izni verilmesi sözkonusu değildir.

Bilgi edinilmesi saygı ile arz olunur.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Erdal Onurhan.
Buyurun Sayın Ergin Abdullah.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe müzakereleri esnasında da dile getirdiğim ve konuşmam içerisinde Meclis kürsüsünden de ifade ettiğim sorulmuş sorularımız vardır.

Hükümetin sağlık konusuna, halk sağlığına verdiği önem ve değeri verilecek yanıtlarla göreceğiz, bekleyeceğiz demiştim. Biraz önce verilen yanıtı okuduk ve Hükümetimizin halkımızın sağlığına ne kadar değer ve önem verdiğini bir kez daha ibretle gördük, izledik, dinledik. Bir kez daha bu kürsüden söz almışken vurgulamak istiyorum.

Norami, dopirin denen etken maddeyi ihtiva eden Novaljin ve Devaljin diye ismi bilinen ağrı dindirici haplar Amerika Birleşik Devletlerinde gıda ve ilaç Dairesi FDA 1977 yılında a-granül ositoz dediğimiz bir nevi kansızlığa neden olur

Ve bu kansızlık a ölüme sebep olabilecek boyutlara varabilir sonucuna vardığı için bu etken maddeyi taşıyan novaljin, devaljin ve benzeri ilaçları 1977 yılında iç piyasadan çekilmesine, dış satımının yasaklanmasına karar vermişti. 1979'da İtalya ve Danimarka, 1983'te Mısır, 1984'te İsrail aynı kararları alarak hayata geçirmiştir. Bizim ülkemizde kan hastalıkları yok mudur? Sabahleyin gündem dışı konuşmaları ile iki doktor arkadaşım bu konuları dile getirmişlerdir. En başta thalasemia ve ona bağlı diğer kan hastalıkları, Akdeniz Anemisi diye bilinen hastalık bizim ülkemizde de kol gezmektedir. Yani bu tür en azından 1977'den beri Amerika Birleşik Devletlerinde, diğer ülkeleri bir tarafa bıraktık, iç piyasadan çekilmesi, dış satımının yasaklanması kararını aldırtacak kadar ciddi boyutlarda olan bir noramidopyrine'nin bizim ülkemizde bu kan rahatsızlıklarının dorukta olduğu bilgisi ve gerçeği karşısında halen daha biz ön izin müessesesi getirdik, ön izin müessesesi de Sağlık Bakanlığının, Sağlık Bakanlığının ön izin müessesesi olmadan hiçbir ilaç ülkemize gelmez gibi gayri ciddi yaklaşımlarla insan sağlığı, halk sağlığı korunup geliştirilmez. Bir örnek daha vereceğim. Yine bütçe müzakerelerinde vermiştim. Ön izin müessesesinden bahsedildiği için somutta vereceğim. Sulfaguanidin adı ile bilinen ishal kesici ilaç, tam bir yıl önce Türkiye'de bağırsak kanserine yol açtığı için ruhsatı iptal edilmiştir. Yani insanlar ishallerinin durması için aldıkları haplardan bağırsak kanserine yol açtığı için ruhsatı, fabrikanın imal ruhsatı iptal edilmiştir Türkiye Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından. Ama ne yazık ki çıkan piyasaya, araştırın. Bizim ülkemizde de sulfaguanidin hem doktor reçetesine halen girebilmektedir, hem eczanelerde satılabilmektedir. Nerde ön izin müessesesi, nerde Sağlık Bakanlığının denetimi? Bir yıl önce yasaklanmış, ruhsatı iptal edilmiş bir ilaç, bizim ülkemizde de kolayca girebilmektedir.

Deterjanlar konusu aynı şekilde. Bu kürsüden bütçe müzakerelerinde de söyledik. Sabahleyin konuşan Yüksel Tüccaroğlu arkadaşım bir tıp mensubu olarak tehlikesini anlatmıştır. Bir kez daha burda, uzun uzadıya anlatmaya gerek yoktur. Giydiğimiz elbiseden, içtiğimiz sudan, yemek yediğimiz tabağa kadar bizi tehdit altında tutan dodesil benzen içeren Alo'sundan, Bio Tursil'ine ve diğer bütün deterjan ve şampuan çeşitlerinin Türkiye'deki ilgili Bakanlık ve Anap yetkililerinin ülkemize gelen Bedreddin Dalan da dahil olmak üzere, Anap yetkililerinin aşan ilgili, 7 Kasım tarihli Nokta dergisini, orda yapılan röportajlarında teslim ettikleri bir gerçektir. Anap yetkilileri ve ilgili Bakanlık da kabul etmektedir ki Türkiye'de üretilen dodesil benzenli bütün deterjan malzemeleri bizim ülkemizde de yani Türkiye'de de onların ifadesi ile kanserojen etki taşıdığı için hammaddesinde değişiklik yapılması gerekir. Ve Pet-Kim dedikleri Petrol-Kimya tesisleri

yeni bir hammadde üretebilecek tesis ve olanaklara kavuşturulmalıdır ifadelerini buyurmuşlardır. Biz en azından Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak bu tür açık devlet yetkililerinin itiraflarına rağmen yerli üretimden vazgeçtik, onun denetiminden vazgeçtik, en azından ithal malı deterjanların açık bir şekilde ifade edilmiş olmasına rağmen bizim ülkemize girişi radyasyon örneğinde olduğu gibi bir yasaklamayla gündeme getirilsin ve bugüne kadar zehirlenmemiz yetmemiş gibi bu kadar açık, apaçık bir gerçek karşısında halâ daha halkın sağlığıyla üç beş tane ithalatçı tüccar vurgun ve sömürülerine devam etsinler diye üç beş tane ithalatçı stoklarını eritebilsinler diye serbest satışlarına devam etmektedirler. Halk sağlığı önemli bir öğedir, önemli bir unsurdur ve ciddiyet ister, plân ister, program ister. Bunu bütçe müzakerelerinde de ifade etmiştik. Bir kez daha burdan aynısını tekrarlıyorum. İthal malı ilaçlarda yine söyledik, kalite kontrolü da yapılmamaktadır. Vazgeçtik biz zehirli, bizi zehirlenmelere ve değişik hastalıklara yol açan ilaçların toplatılmasını, kalite kontrolü de yapılmamaktadır. Yani içerisinde beş yüz miligram veya yüz miligram müesir madde ihtiva ettiğini ticketin üzerine, ambalaj kutusunun üzerine yazan firmalar imalatta gerçekten o miktarda müesir maddeyi etkilen aktif maddeyi içlerine koyar mı koymaz mı, aktivite tedavi derecesi tedavi edici özelliği yüksek midir değil midir böylesi bir denetimden de geçirilmemektedir. Yerli üretim denetlenmekte midir? Yerli üretim de denetlenmemektedir. ICP İlaç Fabrikasını sağolsun Nadir Holding almıştır ve çatır çatır yeni ilaçlar piyasaya sunmaktadır. Kim denetlemektedir bunu? Sağlık Bakanlığı mı? Atenol diye kalp rahatsızlıklarında kullanılan ilacın, bıraktık hayvanlar üzerindeki denemesini, formülasyonu ilgili en küçük bir denetim yapmış mıdır Sağlık Bakanlığı bugüne kadar? Yıllarca Avrupada veya bir başka ülkede bir ilacın piyasaya sürülebilmesi için ilgili Bakanlık tarafından izlenmesi yapılır.

Önce formülasyonu incelenir. Hammaddelerin aralarındaki geçimsizliklerinden zıt tesir, antabolist tesir dediğimiz komplikasyonlara kadar yıllarca gözetlenir ve denetlenir. Arkasından hayvanlar üzerinde yapılan uzun yıllar süren deneyimler sonucu herhangi bir yan komplikasyonu olup olmadığı da incelenir ve ondan sonra farmakolog raporları veya farmakolojik etkilerinin de detaylı bir şekilde saptanmasından sonra ancak insanlar üzerinde denenmesi için ilacın piyasaya sürülmesine imkan verilmektedir. Ama bizim ülkemiz ne yazık ki insanlarımızı kobay durumuna sokmuşlardır. Deterjancısı da, ilaç ithalatçısı da, yerli ilaç üreticisi de insanlarımızı kobay olarak kullanmaktadır. Bu sorularımıza verilen yanıtlar ne yazık ki bu acı sonucu bizim gündeme getirmemizi zorunlu kılmıştır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergin Abdullah.
Buyurun Sayın Bakan.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN -
Ergin Abdullah arkadaşım bu işin biraz da edebiyatını yapıyor. Evet bu meslekten yetişme bir arkadaşımız, eczacı bir arkadaşımız ama çıkıyor ve edebiyatını yapıyor.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Edebiyat değil Sayın Bakan, gerçeği söylüyorum.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Bugün, bugün bütün ilaçların yan etkisi vardır.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Her ilaç zehirdir Sayın Bakan.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Bütün ilaçların mevcut olan, mevcut olan dünyanın her tarafındaki mevcut ilaçlar hepsinin yan etkisi vardır.

Komplikasyonları vardır ve hastalık yapar. Bugün eğer bu zihniyette bu işe bakacak olursak, hiçbir doktorun, hiçbir ilaç vermesi lâzım, hiçbir hastalığı tedavi etmezse, hastalıktan insanların kırılması lâzım. Eğer bu kafa yapısı ile biz bu işe bakarsak, Bugün örnek verdi novaljin ve devaljine. Kaç tane memleket örnek verebildi? Amerika, İtalya, İsrail, Mısır. Başka yerlerde bu novaljin ve devaljin yasaklandı mı? Evet agranulositos yapar. Agranulositoz niçin yapar? Eğer bir ilaç devamlı, senelerce alınırsa hangi ilaç olursa olsun kan hastalığı yapar. O kadar güzel birbirine bağladı ki, kan hastalığını da novaljin ve devaljine bağladı. Nerde ise thalassemia alınan ilaçlardan doğuyor gibi bir zihniyeti takdim etmeye çalıştı. Yani şimdi burada, meslekten bir arkadaşımın bu işi anlatırken, biraz daha yani halka da doğrusunu söyleyerek anlatmasında yarar vardır. Yani kan hastalıklarını ilaçlara bağlamak hata. Özellikle thalassemia örneğini vermesi daha büyük hata. Yanlış ve doğru değildir. Bakanlığımız, kendi partisinin ve kendisinin ne kadar ciddiyetle bu işe bakıyorsa, o kadar ciddiyetle bakıyor ve ilaç denetimine de senelerdir ciddiyetle bakıyor, kontrolden geçiriyor . Bugün dünyanın birkaç yerindeki firmalar, büyük firmalar bunu kontrol eder. Bu bir yatırım meselesidir. Senin memleketinde, dünyanın %80'ni ilaç için geliştirme ve araştırma merkezleri kuramamaktadırlar. Bunlar belli memleketlerin işi haline gelmiştir. Zengin insanların işi. Nasıl silâhı da geliştiren ileri düzeydeki memleketler ise, ilaç da geliştiren, teknolojiyi de geliştiren ileri düzeydeki memleketlerdir. Bunun ancak öteki tarafta, o formüle göre yapılan o patent altında yapılır diğer memlekete. Her sahada olduğu gibi ilaçta da.

Nerde ise Ergin Abdullah arkadaşımız bize yüksek laboratuvarlar kurduracak. İmkânsız olan şeylerden, Utopyadan bahsediyor. Olmayacak şeylerden bahsediyor. Bu memlekette Sağlık Bakanlığı ilaç denetimini şey ederken, eğer ön izin verirken veya ithalâta, şartını koyuyor. Bunun içindeki maddesini, laboratuvar şeyini getirin de ona göre vereyim diyor. Yani burada öyle laboratuvarlar kuracağız, üstünden kalkamayacağımız laboratuvarlar kuracağız!.. Nerden bahsediyor? Olmayacak şeylerden bahsediyor. Yani lütfen bazı şeyleri isterken de biraz gerçekçi olalım. Yani hayalci ve olmayacak şeylerden bahsetmeyelim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mustafa Erbilen.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ergin Abdullah.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Son söz hakkı bizimidir, milletvekilinindir.

BAŞKAN - Evet Sayın Ergin Abdullah, buyurun.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Olmayan şeylerden bahsediyorsun.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) - Peki.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Erbilen'in celâllenmesini ben anlıyorum. Bir örnek vererek ciddiyetinin ve hükümetlerinin tabii ciddiyetlerini ve halk sağlığına verdikleri değeri bir kez daha burdan anlatacağım.

Üçüncü ülkelerden ithal edilen ilaçlar için biraz önce temas etmeye çalıştığı analiz sertifikası diye bir mekanizma, yeni yeni uygulanmaya başlanmıştır. Sadece üçüncü ülkelerden yalnız dikkatinizi çekerim. Ne Türkiye'den, ne de diğer herhangi bir şeyle ilişkisi yoktur bu bahsettiklerinin. Ütopya diye bahsetti.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Bu kadarını kabullendin de kürsüden söyledin madem birşey değil.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Ütopya diye bahsettikleri şeye gelelim. Ciddiyet mi Ütopya mı, ciddiyetsizlik mi?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Olmayacak şeyler istiyorsun.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Onu anlatacağım. Bundan kısa bir süre önce bütçe müzakerelerinde bahsettiğim için gerek duymadım bunları somut olarak anlatmaya.

Bir emirname yayınlandı ve dendi ki aspirin satışları bundan böyle üzerine "dikkat, 16 yaşından küçük çocuklar kullanamaz, sadece doktor reçetesi ile kullanılabilir" diye kırmızı yazı ile yazılmış etiket taşıyacak ve satışa sunulacaktır diye bir emirname yayınlanmıştır. Neden? Yine o günlerde biraz önce anlattığımız tehlikeli ilaçlar, kanserojen madde taşıyan deterjanlar, vesaireyle

ilgili olarak virütik vakalar dediğimiz ateşli hastalıklarda, çocuklarda kontrolsüz olarak kullanıldığında asetilsalisilik asit yani aspirin rein sendromu denen beyinde öldürücü tahribat yapan bir hastalığa neden olmakta idi.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - 3,000,000'da bir.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - İşte Sayın Bakanın meselelere bakış açısı ve rehaveti budur. anlayışı budur. Yani biz ille kötü bir felaket yaşayacağız ille bizde de kitlesel birtakım olaylar olacak veya...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Hiç ilaç vermememiz lazım o zaman.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Dediği gibi biz sanki burdan dedik ki işte novarjin veya devaljin eşittir thasalamia hastalığı.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Söylediniz, nasıl bağladınız.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Hayır bizim ülkemizde de kan hastalıkları doruktadır dedim. Eğer bu tür olumsuzlukları taşıyan açık yazılmış, kabullenilmiş ve ta 1977'lerde yasaklanmış ve tartışması dahi bugün yapılmayan ülkelerde bile yasaklanırken bizim ülkemizde bu kadar yüksek miktarda kan rahatsızlığı sadece thasalamiya da değil, mevcutken buna karşı kayıtsız kalınmaması gerektiğini vurgulamaya çalıştık. Bütçe müzakerelerinde de bunu dile getirmeye çalıştık. Ama bizdeki anlayış budur. Sürekli olarak e, bizde var mıdır, bizde rein-şendromu görülmüş müdür? E, yani görülmesini mi bekliyeceğiz. Birtakım bilimsel doğrular ortaya çıktığında halkın sağlığını ille ciddi boyutlarda tehdit etmesini mi bekleyeceğiz? Halkın sağlığı herşeyden önce gelmesi gerekir ve bu başka birşey değildir. Bütçe müzakerelerinde de belirttik. Halkın en büyük serveti bize göre sağlığıdır. Başka hiç birşey değildir. Yani onun için üzerinde hassasiyetle durmaktayız. Labratuvarlar konusu; tabii biz büyük boyutlu labaratuvarlar kurulsun demiyoruz. En azından kalite kontrolünü yapabilecek, en azından gerçekten içerisindeki müessir madde miktarına uyulup, uyulmadığını belirleyebilecek analiz şartlarını kendi ülkemiz koşullarında da yapılabileceğini ve yerli üretimin özellikle gene eczacılık ve zehirler kurulunun aldığı karar doğrultusunda denetlenmesi ve piyasaya ilaç sürülmeden ilgili bakanlığın kaydının yapılması ve saire gibi eczacılık ve zehirler kurulunun aldığı kıstas ve kararlara uyulmasını zorunlu görmekteyiz. Bunu anlatmaya çalıştık biz. Utopya değildir bunlar. İlgili devlet organlarının aldığı...

- 3319 -

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Vardır onlar.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Uyulmamaktadır Sayın Bakan.

Dr MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Uyuluyor onlara.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Dolayısıyla ciddiyet, plan, program derken bunları ifade etmek istiyoruz ve kendi aldığı kararlara, kendinin yayınladığı emirnamelere ilgili bakanlığın ve ilgili birimlerinin uymasını istiyor ve bekliyoruz. Bu da sanırım en doğal görev ve hakkımızdır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergin Abdullah.

C. yanıtlanması gereken sözlü sorular.

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Mehmet Civa'nın "Çamlıköy'deki Göşsina suyu" ile ilgili sözlü sorusu.

KATİP - Cevap gelmedi efendim.

BAŞKAN - Cevap daha gelmedi.

2. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın "zeytin yağı alımı, yeni ürün fiyatları, ülkenin yıllık sıvı ve katı yağ ihtiyacı ve ithal edilen sıvı ve katı yağ miktarı" ile ilgili sözlü sorusu.

KATİP - Onun da cevabı henüz gelmedi, hazır değildir efendim.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Sayın Başkan söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Fadıl Çağda.

.../3320

FADIL ÇAGDA (Erne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 5 Aralık 1986 tarihinde bir ayı geçmiş biz süre öncesinde bir sözlü soru yönelttik Başbakan veya ilgili Bakana. Az önce kürsüden de izledik, yanıtı gelmedi. İçtüzük gereğince sözlü sorulara bir hafta sonraki birleşimde yanıt verilir. İlgili bakan hazır olmazsa bir sonraki haftaya ertelenir. Eğer soruyu yöneten milletvekili burda yoksa hastalık veya mazaretli haline bağlı olarak bir kez daha erteleyebilir. İçtüzüğün 11. maddesi buna amirdir. Tabii sözlü soruyu yönelttiğimizde sözlü soru olsun mu yazılı soru olsun mu? Bu yönelttiğiniz soru geniş kapsamlıdır dolayısıyla yazılı soru kapsamına girer. Bu yönde tartışmalar da oldu. Ancak yazılı soruya verilecek yanıtta bu İçtüzükde gene belirtilmiştir. O da 30 gündür. Ve şu anda 30 günü aşan süre içerisindeyiz ve bu çerçevede de mütalaa edilmemiş ve yanıt vermemiştir. Hükümeti ciddiyete davet ediyoruz. Yurttaş bu konuda acil tetbir alınmasını beklemektedir. Zeytin yağı üreticisi elinde kalmış zeytin yağının ne olacağı endişesi içerisinde ve hükümetten ivedilikle önlem almasını talep etmektedir. Biz yurttaşın bu yöndeki beklentilerine tercüman olmaya çalışıyoruz. Hükümeti daha duyarlı hareket etmeye ve Başkanlığı da bu konuda duyarsız hareket eden hükümete gereken duyarlılığı göstermek üzere önlem almaya davet ederim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Fadıl Çağda. Sayın Çağdanın görüşlerinde İçtüzük gereği haklılık vardır.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Doğru değil mi?

BAŞKAN - Bu soruların yazılı soruya dönüşmesi...

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Hükümet yok ki yanıt versin.

BAŞKAN - Gerekli olmuştur. Ancak kürsüden sorulacak olan sözlü soruların hemen yanıtlanabilecek nitelikte olması gerekmektedir. Geniş araştırma isteyen yazılı soruların sorulmaması gerekmektedir.

- 3321 -

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Süre geçti efendim.

BAŞKAN - Evet o yönde açıklama yaptım Sayın Özker Özgür.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Yazılı soru olarak işleme koyabilirdiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Evet Sayın Fadıl Çağda bunu dikkate alacağız, bunda haklısınız.

Sayın milletvekilleri; şimdi sorulacak olan sorulara sıra gelmiştir. Lütfen sözlü soru niteliğinde olsun. Buyurun Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Başbakan veya ilgili bakanın açıklaması dileği ile aşağıdaki soruları bilgilerinize getiririm.

1. Kumarhane ihalesine kaç kişi veya müessese hangi tekliflerle iştirak etti? Bu ihale sonucu kimlere hangi fiyatla izin verilmiştir?
2. Kumarhane sayısı şu anda kaçtır. Hangi gerekçelerle sayı artırılmıştır. Son anda Girne bölgesinde bir yeni izin daha verilmiştir. Bunun gerekçesi nedir?
3. Dome Otel kumarhane binası, bina kirası için kim ne teklif vermiştir? Bina kime kaç paradan kiralanmıştır?
4. Salmis Bay Otelin kumarhanesinin açılmasını önlemek için mahkemenin ara emri verdiği doğru mudur, ara emri varsa bu kumarhane nasıl açılabilmiştir?
5. Yerli halkın kumarhanelere devamını önlemek için ne tetbirler alınmıştır?
6. Hangi kumarhanenin devlete ne kadar borcu vardır?

Saygılarımla

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergün Vehbi. Sayın Bakan.

SESLER - Bilahare.

.../3322

- 3323 -

DONEM: I

YIL:2

CUMHURİYET MECLİSİ
GÜNDEMİ
28'nci Birleşim
6 Ocak 1987 Salı
Saat:10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI
- II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER
- III. SEÇİMLER VE OYLAMASI YAPILACAK İŞLER
- IV. SORULAR
- V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI:
 1. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekilleri Sayın Mehmet Altınay ile Sayın Çetin Veziroğlu'nun ortaklaşa verdikleri "Bağcılık ve Tütün üretimi ve bu üretim alanlarının geleceğine ilişkin Genel Görüşme Açılması Önergesinin (G.G.No:13/2/86) Öngörüşmesi.
- VI. Görüşülecek Tasarı ve Öneriler ile komitelerden gelen diğer işler.

.../3324